

SUVANNON

SEUTU

SAKKOLAN, METSÄPIRTIN JA
VUOKSELAN PITÄJÄLEHTI

Lotat "majapaikassa" Atelan kamarissa. Kuva kuuluu Sotiemme Vuoksela-matrikkelia varten koottuun aineistoon. Aineistonkeruu jatkuu edelleen Taisto Virkin johdolla, asiasta lisää sivulla 20-21.

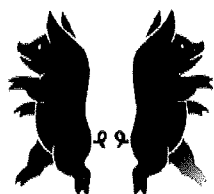
SUVANNON YMPÄRISTÖN
KOTISEUTULEHTI

N:o 2 * 2006
H U H T I K U U

SUVANNON SEUTU nro 2/2006:

- * Paukun palsta, s. 3
- * Turkkisen turinat, s.4
- * Sakkola-Seuran kuulumisia, s. 5
- * Sakkola-Säätiön kevätkokouksesta, s. 6-7
- * Sanat saattaa satuttaa, säikäyskin sairastuttaa, s. 8
- * Petäjärven Aune, Suomen ystävä, s. 9
- * Suvannon seudun henkikirjatiedot 1800-luvulta internetissä, s. 10-11
- * Piäsiäisaika, s. 12
- * Pääsiäistä pienen tytön silmin, s. 13
- * Karjalaiskylä syntyi hallaiselle lakeudelle, s. 14-15
- * Muistojen sillalla, s. 16
- * Viimeisten asukkaiden lähtö Koukunniemi-Kirvesmäeltä, s. 17
- * Metsäpirtti tiedotuksia, s. 18
- * Virkin virkkeet, s. 19
- * Vuokselalaiset kuvatalkoisiin, s. 20-21
- * Vuokselatapahtumia, s. 22
- * Kesäjuhlia, s.23
- * Santeri Ollikaisesta kirja, s. 24
- * Lipunkantajana paralympialaisissa, s. 25
- * Perhejuhlia ja poisnukkuneita, s. 26-27
- * Kesän matkatarjontaa, s. 28-29
- * Sotalesken elämäntarina kirjaksi, s. 30

Sakkola-Museon kesä 2006

Näyttelyssä kylistä Pannusaari jatkaa täydennettynä Lupralla ja Haitermaalla.

- Kuvia kaivataan nyt lisää erityisesti Luprasta ja Haitermaasta, peräänkuuluttaa museovastaava Antti Hynnä.

Kuvia voi toimittaa Antille. Kuvat skannataan talteen ja alkuperäiset toimitetaan takaisin omistajilleen.

- Myös muita kuvia vastaanotetaan kopioitaviksi museon kokoelmiin, Antti Hynnä muistuttaa.

Sakkola-Museota koskevat tiedustelut:

Antti Hynnä p. 040 849 0048

Hannu Turkinen p. 040 581 4398

Elsa Mäkelä p. 040 706 9483

SAKKOLAN HISTORIA

Toinen, uusittu painos Sakkolan historiaa on edelleen saatavana, samoin muitakin teoksia!

Kirjoja voi hankkia Osuuspankin konttorista Lempäälässä.

Kirjoja myyvät myös Lempäälässä Anneli Kuisma ja Aaro Viskari.

Anneli Kuisma hoitaa postitettavat tilaukset, puh. 03- 3748 410

Postilähetyksistä peritään lisäksi lähetyskulut.

Muista myös muut Sakkola-tuotteet - uutuutena tyylikkääät silkkiset solmiot ja huivit!

PAUKUN PALSTA

Karjalaisuus nousussa

Sota-aika, pakkoluovutettu Karjala, evakot, rintamasotilaat, lotat, sotalesket, sotaorvot, sotilaspojat, sotalapset, partisanien uhrin, "sotasylliset", sodan jälkeinen asutustoiminta ym. sotaan ja välittömästi sen jälkeiseen aikaan liittyvät asiat ovat olleet näytävästi esillä tiedotusvälineissä. Karjalaan liittyviä ohjelmia on esitetty huomattavan runsaasti televisiossa ja valtakunnallisessa lehdistössäkin on harvakseltaan ollut asiaa sivuavia juttu-

ja. Lotista kertova elokuva sai äskettäin ensi-iltansa ja talvisodasta ollaan tekevässä uutta dokumenttiosiohjelmaa.

Kansalais- ja työväenopistoissa on järjestetty eri puolilla Suomea Karjalaan liittyviä luento- ja keskustelutilaisuuksia, jotka ovat aina vetäneet salit täyteen. Mukana tilaisuuksissa on ollut enimmäkseen vanhempaa väkeä, mutta suurin osa osanottajista on kuitenkin sotien jälkeen muualla kuin luovutetussa Karjalassa syntyneitä. Myös nuoria ja sellaisiakin, joilla ei ole minkäänlaisia karjalaisia juuria, ovat olleet kiinnostuneita näistä yleisötilaisuuksista.

Karjalaista sukujuurta olevat perustavat innokkaasti sukuseuroja ja harrastavat sukunsa vaiheiden tutkimista. Kyläkirjoja ja luovutetun alueen pitäjänhistorioitakin ilmestyy säännöllisin välein. Karjalan maakunnan historia lienee tarkimmin tutkittu ja yksityiskohtaisimmin muistiin merkitty kaikista Suomen maakunnista.

Karjalaispitäjien vaakunoita suunnitellaan ja julkistetaan muutamia vuosittain. Karjalaisasukujen kotiseutujen

pinnsensä ja muita merkkejä kannetaan ylpeydellä rintapielessä. Karjalaisuutta ei enää hävetä. Pikemminkin päinvastoin, me olemme ylpeitä karjalaisista juuristamme.

Presidentinvaalien vaalikeskusteluissa Karjalan kysymys tuli ensimmäistä kertaa pysähtyneisyyden ajan jälkeen esille vaikkakin vain ohimennen ja pinta-raapaisten. Oli selkeästi nähtävissä, että useimmat presidenttiehdokkaat välttelivät aihetta eivätkä halunneet siitä keskustella. Toimittajatkään eivät halunneet ottaa asiaa avoimesti esille. Karjalasta ja sen mahdollisesta palauttamisesta puhuminen on useimmille meillä suomettuneisuuden ilmapiirissä kasvaneille kovin tulenarka asia, ellei suorastaan tabu.

Mahdollisuus Karjalan takaisin saamiseen on laskussa, mutta karjalaisuus on nousussa!

Hannu J. Paukku

Sakkola Säätiön

valtuuskunnan puheenjohtaja

Harjatie 5, 32210 Loimaa

p. 02-7628152, GSM 0500-741296

e-mail:

hannu.paukku@punkalaidun.fi

Karjalaisuus ja muuttuva Suomi -perinnekeruu jatkuu toukokuun loppuun

Viime kesänä käynnistetty Karjalaisuus ja muuttuva Suomi -perinnekeruu jatkuu toukokuun 2006 loppuun. Karjalan Liiton perinnekeruussa halutaan koota tietoa siirtokarjalaisten kokemuksista, erityisesti Karjalaisten elämästä kaupungeissa ja karjalaisten vaikutuksista yhteiskunnassa.

Nyt halutaan saada tietoa eritoten siitä, millaista karjalaisuus oli ja on Suomessa toisen maailmansodan jälkeen. Päähuomio kohdistetaan Suomen kaupungistumiseen ja sen myötä muutuneeseen yhteiskuntaan karjalaisten näkökulmasta.

Millaisia muistoja siis on muutosta uuteen kotikaupunkiin? Millaisiksi tulokkaiden juhlat ja arki muodostuivat kaupungeissa? Millaisia olivat asunnot, työpaikat, naapurit ja harrastukset

kaupungeissa? Mitä tuttuja tapoja kotikarjalasta säilyi, mitä uutta omaksuttiin kaupungeissa? Miten sukuyhteyksiä ylläpidettiin? Miten karjalaisseurat syntyivät kaupungeissa?

Kirjoituksia odotetaan 31.5.2006. mennessä osoitteeseen Karjalan Liitto, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki. Kirjoituksia ei palauteta, kannattaa siis ottaa itselleen niistä kopio. Myöskään keruuseen mahdollisesti lähetettäviä kuvia ei palauteta. Äänitteitäkin voi lähettää, tai tietoja sähköpostilla.

Vastaukset annetaan myös tutkijoiden käyttöön, ja tallennetaan Suomen Kirjallisuuden Seuran kansanrunousarkistoon. Lisätietoja Karjalan Liitosta, Saija Pelvas, p. 09-7288 1713 tai Mervi Piipponen, p. 09-7288 1714.

Tilaa SUVANNON SEUTU

omaksi luettavaksi tai läheiselle lahjaksi!

Asiaa, tietoa, historiaa, tapahtumia, tarinoita Sakkolasta, Metsäpirtistä ja Vuokselasta sekä muuta materiaalia karjalaisuuteen liittyen.

Loppuvuoden numerot

toukokuulta

lähtien vain 15 euroa.

Soita tilaus

p. 040 730 2622

TURKKISEN TURINAT

Vierailuita ja neuvotteluja

Kaunis ja kylmä sydäntalvi on kääntynyt kevättä kohden. Kotiseuturetkien ja kesäjuhlien valmistelut ovat täydessä käynnissä. Edellisessä Suvannon Seudussa oli tarjolla matkoja menetetyille alueille vähän joka makuun.

Itä-Kannaksella, varsinkin Raudussa, ovat majoitusmahdollisuudet melkoisesti parantuneet. Sakkolalaisittain toivoisi Kiviniemen majoitustilanteeseen parannusta, ovathan nuo Suvannon ja Vuoksen rannat ainutkertaisia luontonahtävyyksiä Laatokan aavojen ohella.

Yhteistyö naapuriseurojen välillä kehittyä ja syventyy. Karjala-talolla Suvannon seudun säätiöiden edustajat tapasivat kertoillen tulevaisuuden suunnitelmistaan ja haettiin yhteisiä suuntaviivoja toiminnan tueksi. Haminassa kesäjuhilla Metsäpirtin, Sakkolan ja Vuokselan väki yhdistänee voimansa yhteisen osaston merkeissä esitellen historiaansa, nykytoimintaa, Suvannon Seutu -lehteä ja markkinoiden jo olevia tuotteita samassa myyntipisteessä.

Neuvottelumatka Käkisalmen ja muun paikallisjohdon kanssa sujui vaihtelevalla menestyksellä.

Paikallisvaalien jälkeen on tapahtunut muutoksia kuntien johdossa. Meille oli jo viime keväältä tullut tutuksi Gromovon uusi johtajatar Ludmila Ivanovna. Käkisalmen johdon ja kunnanjohtajattaren kanssa neuvottelut Sakkola-juhlien järjestämisestä 2007 sujuivat asiallisesti.

Kirjalliset anomukset lähetetään kunkin kunnan johtajalle juhliemme ohjelman kera ja paikallisjohtajat ratkaisevat asian.

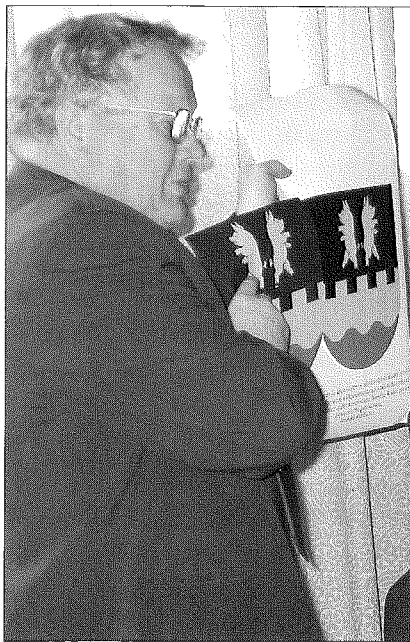
Keljan muistomerkkiasia tuntui vaativan melkoisesti lisäselvityksiä ja anomuksia perusteluineen. Saatuaan ne Käkisalmen keskushallinnon päättäjät paneutuvat uudelleen asiaan. Niinpä säätiömme hallitus on päättänyt

yhdessä ErP6:n perinneyhdistyksen kanssa viedä Keljan muistomerkkiasiaa omalla aikataulullaan eteenpäin erillään Sakkola -juhlien valmisteluista.

Miellyttävän yhdessäolon hetken saimme Kallosen Esko ja allekirjoittanut viettää Hervannan Karjalaisten tarinaillassa helmikuussa. Vuosi sitten perustettu uusi karjalaisperinteen vaalija on erinomaisessa vauhdissa ja saamme varmaan paljon kuulla ja lukea heidän toiminnastaan. Matkassa oli ilahduttavan paljon sakkolalaisjuurista väkeä. Kertoilimme säätiön kuulumisia ja Sakkolan historiaa sekä toimintamme tulevaisuuden tavoitteista.

Parasta antia meille vierailijoille oli Suikkasen Sepon kertomana näkymät Tikansaari -Seuran toiminnasta. He ovat hiljaisuudessa tapaamisissaan keränneet talteen entiseltä kotiseudultaan Sakkolasta perinnettä ja tarinoita. Nyt he ovat päättäneet muokata aineistonsa kyläkirjan muotoon. Säätiömme luonnollisesti tukee hanketta mielellään, kuten kaikkia muitakin vastaavia on edistetty. Toivomuksena esitettiin lähialueiden, kuten Kottilan ja ehken Viiksanlahdenkin, mukaanottoa julkaisuun.

Mukavalta näyttää, kun Lapinlahden kirja on painossa ja Vilakkalan kirja

Hannu Turkkinen esittelee Heikki Karjalaisen suunnittelemaa, nyt heraldisesti hyväksyttyä Sakkolan vaakunaa.

etenee kohti taittoa. Haparaisten kirjan materiaali on paljolti kasassa, kunhan löydetäisiin materiaalin muokkaajat taittokuntoon saattamiseksi.

Lisää mahtuu kyläkirjahankkeisiin. Tarttukaapa nuorempi polvi asiaan ja haastatelkaa vielä matkassa olevat evakot, niin saadaan kattava Sakkolan kyläkirjakokoelma kasaan tuleville sukupolville perinnettä siirtämään.

Mieluisin uutinen keväältävesta tuli nettisivumestariimme Heikki Karjalaiselta. Pitäjävaakunamme oli muokattu heraldisten sääntöjen mukaiseksi ja saa vahvistuksensa. Mustapunapohjainen vaakuna kultaisine potsineen ja aaltokorineen symbolisoi Sakkolaa hienosti. Viirit ja muut possulogot säilyvät ennallaan, virallinen vaakuna täydentää sakkolalaista ja karjalaista perinnettä hienolla tavalla.

Maaliskuun kolmastoista päivä on monelle vanhemmalle ja nuoremmallekin sakkolalaiselle ja suomalaiselle ikimuistettava päivä. Talvisota päättyi katkerine rauhanehoitukseen. Oli luovutettava rakas kotiseutu ja aloitettava elämä tynkä-Suomessa. Nyt 66 vuoden jälkeen ovat haavat arpeutuneet, mutta muisto elää.

Kirvesmäki-kerho ja metsäpirttiläiset Mynämäellä muistelivat noita talvisodan aikoja ja kunnioittivat sankarivainajiaan 11.3. lämmينhenkisessä juhlassaan.

Lempäälässä talvisodan päätty-mispäivänä 13. 3. 2006 muistimme juhlavasti seppelervehdyksin sankarivainajiamme ja Karjalaan jääneitä esivanhempiamme. Mukana oli lukuisa joukko Sakkolan evakkoja ja heidän jälkeläisiään. Illalla oli muistojumalanpalvelus Pyhän Birgitan kirkossa. Sen jälkeen muistojuhlaa kahvitukseineen vietti Lempäälän seurakuntatalolla salintäyteinen juhlayleisö.

Jäämme odottelemaan kesää ja matkoja Kannakselle. Siellä voimme paikan päällä muistella noita kunniakkaita talvisodan taisteluita ja laskea kukkaiserveydyksemme esivanhempiemme kunniaksi.

Talvisodan päättymispäivänä 13.3.2006 hyvää kevättä toivotellen!

Hannu Viljonpoika Turkkinen

Sakkola-Seuran kuulumisia

Sakkola-Seura ry:n vuosikokous pidettiin 19.2.06 Karjalatalon Galleria-salissa Helsingissä. Osallistujia oli noin kolmisenkymmentä Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Teuvo Kuparinen ja sihteeriksi Anni Purontaa. Kokouksen viralliset asiat käsiteltiin nopeasti ja juoheasti. Toimintakertomus hyväksyttiin ja johtokunnalle myönnettiin tili- ja vastuuvapaus.

Viime kaudella vuosien varrella vakiintuneiden tapahtumien lisäksi Sakkola-Seura järjesti yhdessä Metsäpirttiseuran kanssa varsin onnistuneen kekrijuhlan Karjalatalossa lokakuun lopulla.

Vuoden aikana oli kuollut viisi seuran jäsentä. Heidän joukossaan on Sakkola-Seuran pitkäaikainen puheenjohtaja Eila Aro, jonka uurstusta jäsenet muistavat lämpimästi ja kunnioittaen. Seuran jäsenmäärä oli vuoden lopussa 188 jäsentä.

Vuosikokouksen päätöksistä

Seuran jäsenmaksuksi päätettiin 10 euroa. Karjalan Liitolle seura maksaa lisäksi jokaisesta jäsenestä viisi euroa. Niiltä seuran jäseniltä, jotka kuuluvat Karjalan Liittoon Sakkola-Seuran jäseninä, peritään 15 euron jäsenmaksu.

Ensi kauden tapahtumista:

Viimeisten vuosien tapaan seura viettää kirkkopyhää helatorstaina 25.5.klo 12.00. Kirkoksi on valittu Vantaan Pyhän Laurin kirkko. Mesun jälkeen nautimme yhteiset kirkkokahvit kirkon vieressä sijaitsevassa kahvilassa.

Sauna- ja tarinailltaa vietämme Helsingissä, Jollaksessa Karjalaisten kesäkodilla 13.7. klo 18.00

Pitäjäjuhlaan Juupajoelle 6.8. päätettiin järjestää linja-autokuljetus Helsingistä.

Pikkujoulua vietämme 9.12. Helsingissä ravintola Nyyrikissä.

Em. tapahtumien lisäksi osallistumme Karjalan Liiton jäsenseuroille järjestämiin tilaisuuksiin ja jatkamme yhteistyötä muiden Suvannon Seudun pitäjäyhteisöjen kanssa. Kaikkiin em. Sakkola-Seuran tapahtumiin ovat myös metsäpirttiläiset sekä rautulaiset tervetulleita.

Suunnitteilla on päivärasteily syyslokakuussa Tallinnaan, jolloin tutustutaan mm. uuteen Viron taidemu- seoon.

Seuramme jäsenet ovat toivoneet enemmän yhteistä toimintaa Sakkolan naapuriseurojen kanssa, niinpä järjestämme Metsäpirtti- ja Rautu-Seuran kanssa yhteiset Kevätkarket 6.5. ja Kekrijuhlan 28.10. Helsingissä Karjalatalossa.

Tapahtumista ilmoitetaan Sakkola-Seuran jäsenille tarkemmin jäsenkirjeessä ja Suvannon Seudussa.

Tänä vuonna seura ei järjestä omaa matkaa Sakkolaan. Matkoja tekevät metsäpirttiläiset, rautulaiset ja vuokselalaiset, joiden matkoille olemme tervetulleita. Ensi vuonna on suunnitelmassa viettää Sakkola-juhla kotikunnailla.

Hallitus jatkaa entisellään

Johtokunnassa jatkavat entiset hallituksen jäsenet. Seuran puheenjohtajaksi valittiin Leena Rantakari ja varapuheenjohtajaksi Teuvo Kuparinen. Seuran sihteerinä jatkaa Meeri Häkkinen ja taloudenhoitajana Anni Purontaa.

Muut hallituksen jäsenet ovat Anja Keinänen, Heikki Karjalainen, Lilli Kuparinen, Elina Laine, Markku Naskali, Pekka Pärssinen ja Risto Rantakari.

Tilintarkastajiksi valittiin Maj-Lis Stenbäck ja Enni Strengell.

Johtokunta toivoo vilkasta osallistumista eri tapahtumiin sekä aloitteita seuran toimintaan ja ohjelman esittäjiä seuran juhlisiin.

Risto Rantakari

Reino Äikiä jatkaa Huittisten Karjalaisten johdossa

Huittisten Karjalaiset pitivät kevätkokouksensa Reino Äikiän johdolla. Hänet valittiin edelleen seuran puheenjohtajaksi, sihteerinä toimii Markku Evala, varapuheenjohtajana Paavo Punkari ja rahastonhoitajana Jorma Kuronen. Naistoimikunnan kokoonkutsuja on Merja Inkinen.

Kevätkokouksessa käsiteltiin yhdistyksen sääntöjen muuttamista Karjalan Liiton mallisääntöjen mukaisiksi ja näin seuran nimi muuttuu Huittisten Karjalaseura ry:ksi. Uusien sääntöjen mukaan yleisiä kokouksia pidetään vuosittain kaksi ja hallituksen jäsenten lukumäärää pienennetään.

Sääntömuutosta käsitellään vielä toisessa kokouksessa ja jo syksyllä Huittisten Karjalaseura ry toimii uusien sääntöjen mukaan.

Kokouksessa käsiteltiin myös edellisen vuoden tilinpäätös ja toimintakertomus, jotka molemmat hyväksyttiin.

Ensi heinäkuun 15.-16. päiviä on Huittisten Karjalaisilla edessä perinteinen voimainkoitos, sillä Vpl. Pyhäjärvi-juhlat pidetään tuolloin Huittisissa. Juhlien valmistelut ovat jo hyvän aikaa olleet käynnissä jatkuen edelleen.

Muistojen iltta ja juhlamessu pidetään Huittisten kirkossa, illamat ja päiväjuhla Kuninkaisten koulutuskeskuksessa. Paikat on kaikki hyvissä ajoin varattu ja juhlatuimikunta hioo ohjelmien yksityiskohtia Reino Äikiän johdolla.

Juhlatoimikuntaan kuuluvat niinikään Heikki Kiiski, Markku Evala, Merja Inkinen, Ritva Viskari ja Erja Kiiski. Juhlan järjestelyissä on mukana juhlatuimikunnan lisäksi hallitus, naistoimikunta ja seuran 170-henkinen jäsenistö, johon kuuluu entisten pyhäjärveläisten lisäksi mittava joukko entisiä sakkolalaisia.

Paavo Punkari

Sakkola-Säätiön toimintakertomus pitenee vuosi vuodelta

– Tämähän vain pitenee ja pitenee, tuumaili Sakkola-Säätiön valtuuskunnan vuosikokousväki hyväksyessään säätiön vuoden 2005 toimintakertomuksen.

Viime vuoden vuosikatsaus summasi yhteen tapahtumarikkaan jakson, ja sihteeri Matti Naskali sai ansaitsemansa kiitokset toimintakertomuksen koostamisesta.

– Kaikki toiminta on hyvä kirjata tarkkaan ylös, joku voi vaikkapa tarvita aineistoa myöhempiin historian tutkimuksiinsa, totesi valtuuskunnan puheenjohtaja Hannu J. Paukku.

Sakkola-Säätiön 58. toimintavuosi piti sisällään yhteistyötä niin entisten naapureiden, Pyhäjärven, Metsäpirtin ja Vuokselan kuin myös muiden kar-

jalaisyhteisöjen kanssa. Myös ErP6:n perinnesäätiön vetovastuu on siirtynyt Sakkola-Säätiölle, jonka myötä yhteistyö jatkuu Räisälän, Kaukolan ja Käki-säätiön kanssa.

Tärkeänä on pidetty myös ystävyyskuntatoimintaa Sakkolan entisille asuinalueille venäläisten viranomaisten ja kuntien edustajien kesken. Keväällä suomalaisten ystävyyskuntien, Lempäälän, Vesilahden ja Punkalaitumen edustavat olivat virallisella kuntavierailulla Karjalassa, ja vastavierailuakin taas kaavaillaan.

Sakkolan, Kaukolan ja Räisälän säätiöiden edustajat olivat tuoreimmalla kuntavierailulla Sakkolan seutuvilla helmikuussa 2006. Tapaamisen perus-

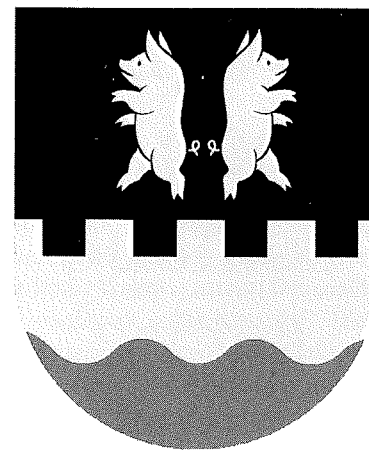
teella ErP6:n perinnesäätiö viimeistelee Keljan taistelujen muistopatsaan hankehakemuksen Venäjälle lähetettäväksi. Vierailulla valmisteltiin myös kesän 2007 Sakkola-juhlien pitoa Sakkolan entisillä kunnilla.

Säätiön tukema kesän opiskelijamatka oli jälleen onnistunut nuoremman polven ja seutukunnan tuntevat vanhemman väen kesken. Uttakin matkaa on jo kysely, mutta ainakaan ensi kesälle ei sellaista ole erikseen luvassa – muita kotiseutumatkoja kylläkin lukuisia.

Säätiön tukema kyläkirjatyö ja muu perinteentallentaminen jatkuu vahvana. Sakkola-Museon vastaava Antti Hynnä kertoo, että c-kasettien, valokuvien ja

Sakkola-Säätiön valtuuskunnan kokous katsasti vastahyväksytyn vaakunan.

Mustaan ja punaiseen alennetusti katkaistulla kilvellä alainen, yläreunastaan sakarakoroinen ja alareunastaan aaltokoroinen hirsi ja kaksi pystyyn noussutta porsasta; kaikki kultaa.

muun materiaalin tallentaminen digimuotoon etenee ja jatkuu kuluvana vuonna. Museo on mukana sijaintipaikkansa, Kuokkalan Museoraitin, kehittämistyöryhmässä. Ensi kesän kylä näyttelynä museolla jatkaa Pannusaari täydennettynä Lupralla ja Haitermaalla. Viime vuonna museolla kävi arvioiden mukaan reilut tuhat henkeä – tarkkaa lukua ei ole, koska kaikki vieraat eivät vieraskirjaan nimeään raapusta.

– Ensi kesän Kuokkalankosken markkinoiden aikaan odotellaan taas kesän vilkkainta viikonvaihdetta, satoja kävijöitä, ennakoi Antti Hynnä.

Hovinkyläseuran puheenjohtaja Soini Hartikainen kartutti museon ääniteko-koelmaa luovuttamalla edellisten 12 haastattelukasetin ohien neljä uutta.

Sakkola-Säätiön hallituksen puheenjohtaja Hannu Turkinen esitti Heikki Karjalaisen muotoileman ja nyt heraldikkojen hyväksymän Sakkolan virallisen vaakunan. Vaakunan vahvistettu heraldinen teksti kuuluu:

”Mustaan ja punaiseen alennetusti katkaistulla kilvellä alainen, yläreunastaan sakarakoroinen ja alareunastaan aaltokoroinen hirsi ja kaksi pystyyn noussutta porsasta; kaikki kultaa.”

Eli siis Sakkolan jo tuttu tunnus, tanssivat rotuporsaat ovat muun symboliikan mukana kuvittamassa vanhan pitäjämme vaakunaa. Hanketta hoitaneelle Heikki Karjalaiselle asiasta lämpimät kiitokset!

Esko Kallonen kertoi Lapinlahti-kirjan työstämisen edenneen loppusuoralle. Vilakkala-kirjan työstäminen jatkuu, ja kirjaa odotellaan valmistuvaksi myös kuluvan vuoden aikana. Lisäksi vireillä on Haparaisten kyläkirja, ja muitakin kirjahankkeita hautumassa.

Suvannon Seutu -lehti jatkaa toimintaansa entisenkaltaisilla uomilla yhteistyössä Metsäpirtin ja Vuokselan kanssa. Toimituskunta on suunnitellut vuosittain julkaistavia teemanumeroita, joihin toivotaan myös lukijoiden virittyvän kirjoittamaan juttuja. Sakkola-aineiston yhdyshenkilö on lehden päätoimittaja Marjo Ristilä-Toikka, Metsäpirtin sihteerinsä Ilmi Pesonen ja Vuokselan seuran puheenjohtaja Taisto Virkki.

Lehden tilauskanta on noin 1550 kappaletta, tilaushinta on edelleen 20 euroa vuosikerralta.

Lempäälässä pidetty vuosikokous hyväksyi 2005 toimintakertomuksen lisäksi vuoden tilinpäätöksen. Säätiön talous on edelleen vakaalla pohjalla, sai taloudenhoitaja Aila Alanen todeta.

Kokouksen alussa pidettiin hiljainen hetki edesmenneitten muistolle. Poisnukkuneita olivat Sakkola-aktiivi, mm. pitkään Helsingin seudulla Sakkola-Seuraa luotsannut Eila Aro sekä valtuuskunnan varajäsen Eino Kuisma. Kuisman tilalle Pekka Karppasen varajäseneksi valittiin Yrjö Pitkänen, joka toimii myös Punkalaitumen Karjalaisten puheenjohtajana.

Karjalaisten yhteinen iso tapaaminen, Karjalan Liiton kesäjuhlat, järjestetään Haminassa 16.-18.6.2006, minne myös sakkolalaiset aikovat runsain joukoin suunnata. Kesän oma pitäjäjuhla pidetään Juupajoella 6.8.2006.

Marjo Ristilä-Toikka

Kokousväkeä: Aulis Airtto, Teuvo Kuparinen, Antti Koiranen ja Pekka Karppanen.

Sanat saattaa satuttaa, säikäyskin sairastuttaa

Kaksi on varmaa puheenaihetta seuroissa: synty ja sairaus. Nimitäin oma sairaus ja naapurin synty.

Näin tiiviisti pitkän kokemuksensa Tampereen entinen piispa Eelis Gulin, kun Aamulehti aikoinaan haastatteli häntä eläkkeelle siirtyessään.

Niinpä, vointiahan tavallisesti aikuisilta kysellään, kun tavataan. Onko ollut flunssaa ja kuinka käypi kulku? Tänä talvena on lintuinfluenssaakin siunailtu.

Tuliaisia tuli Pietaristakin

Olen Suvannon Seutua varten lainaillut Väinö Kaasalaisen ”Sakkolan historiaa” näihin muisteluksiin. Kirja on vanha, painettu 1951, ynnä paksu, sivuja luettelointeen ja karttoineen lähes 450, niin että pätkissä se lienee helpompi lukea.

Tällä kertaa esillä on terveydenhoito sieltä alkupäästään, noituudesta ja perimäuskomuksista, joita ei taida uskaltaa sanoa nykyiseen tapaan vaihtoehtoisiksi hoidoiksi.

Sakkolan luonnon olot eivät olleet tuberkuloosille suopeat, mutta kulkutauteja kyllä kulki. Monet niistä tulivat itänaapurin puolelta. Ja yksi ilojen ja tartuntojen taudinpesä oli Pietari. Ahkerat Pietarinkävijät ja läheisetkin tunsivat sen nahoissaan ja sisuskaluissaan.

Vuonna 1776 riehui Sakkolassa jokin eläinrutto, joka tarttui ihmisiinkin, samoin Metsäpirtissä vuonna 1798, jolloin annettiin lupa haudata näitä vainajia kirkkomaahan.

Koko maassa liikkuneeseen kuume-tautiin kuoli yksin Sakkolassa 88 henkeä. Isorokkoa liikkui monissa kylissä 1880-90, ja koleraa senkin jälkeen.

Vihoista vaiva, silmäämistä sairaus

Sairauksien, tautien, vaivojen ja vitsauksien aiheuttajista kun ei ollut tietoa, uskottiin vaivojen johtuneen jos jonkinlaisista ”vihoista” ja ”silmäämistä”.

”Vuonna 1776 riehui Sakkolassa jokin eläinrutto, joka tarttui ihmisiinkin, samoin Metsäpirtissä vuonna 1798.”

Varsinkin pienet lapset olivat alttiita pahansuopien ihmisten silmäämislle. Siksi lapset oli parasta pitää pois varsinkin outojen kulkijoiden tieltä.

Vihat puolestaan saattoi varomaton saada maasta, vedestä, puusta, ties mistä. Kiveen iskenyt jalka tai puuhun tärähtänyt käsi vihoittuivat. Vedenvihat syntyivät vedessä kylmetymisestä tai heinäaikana rantavetelikköissä kahlaillessa.

Konstit oli monet, sauna varmin

Vaivaan kuin vaivaan ruvettiin ensimmäiseksi saunaa lämmittämään, kuinkas muuten! Sen jälkeen potilas pantiin saaviin haaleaan veteen, johon saatettiin lisätä puuhiiliä. Ne auttoivat muka taudin määräytyksessä.

Jos pahat silmät tai sanat olivat taudin syy, potilasta huljuteltiin saavissa ja luettiin taikalukuja. Manattiin ”ota ommais pois, anna miul ommain takasi!”. Jos tauti arveltiin tulleen tuesta, heitettiin vettä ylös ilmaan.

Säikähtynyttä piti uudestaan pelästyttää roiskauttamalla yhtäkkiä kylmää vettä hänen päälleen. Toisinaan juotettiin saavin pesuvettä muille, varsinkin vihamiehille, jotta tauti siirtyisi heihin.

Kovempia lääkkeitä kovempiin tarpeisiin

Joskus tarvittiin tehohoitoa. ”Verho”-menetelmässä poppamummo tai ukko vetäisi saunassa kuivalla vastalla yhdellä vetäisyllä päästä jalkoihin ja takaisin ja luki samalla Isämeitä tai ”Pyhä henki, tule tänne”.

Kun pahojen henkien arveltiin poistuneen, annettiin potilaan vetää keuhkoihinsa rikkisavua, jotteivät viholliset palaishi. Saunasta tultua vaivainen sai vielä suolalla maustettua viinaa. Sen jälkeen piti mennä vuoteeseen.

Jotta parannuskuuri olisi täydellinen, mitattiin hoidettavat sellaisella kepillä, millä aikaisemmin oli mitattu ruumiin pituus arkkua tehtäessä. Mitattiin ristiin oikean käden sormista vasemman jalan varpasiin ja päinvastoin toiselta puolelta, kaikkiaan yhdeksän kertaa. Taudin laadusta riippuen toisen tai toisen puolen pitemyys merkitsi kuolemaa.

Siinä tilanteessa parantaja ei voinut sanoa muuta kuin: ”Ei tämä täällä maailmassa enää mitään tarvitse”.

Mitään ei ollut tehtävissä se jälkeen – paitsi jos sattui sellainen ihme, että potilas jaksoi vielä omin voimin nousta ja epätoivoissaan pääsi mittaamaan tuvan oven ristiin molemmin puolin. Silloin saattoi olla hiven toivoa paraneemisesta!

Sakkolan kirkon haltija Mateli

Kirkkoon vieminen oli äärimmäinen keino. Piti tietää kirkon haltijan nimi. Sakkolan kirkossa asusti ”Mateli”.

Mahdollisimman pimeään aikaan, puolilta öin, tietäjä vei sairaan kenenkään huomaamatta kirkolle, kuljetti kolmesti kirkon ympäri, meni sitten pääovelle, koputti ja sanoi: ”Mateli, tule avaamaan!”. Vanhan tietäjän mukaan lukot silloin avautuivat ja sairas vietiin alttarille.

Siellä tietäjä suoritti salaperäisen tehtävänsä ja kirkon haltija paransi. Ellivät monet hyvät perimätiedon parannuskeinot tuoneet apua, eikä hengistä ja haltijoista saatu voimaa, havaittiin, että kyseessä olikin kuolemantauti. Sille ei kukaan ihminen mitään mahtanut, eivätkä tietäjien taidot riittäneet.

Esko Karonen
Helsinki

Petäjärven Aune, Suomen ystävä

Olimme Kalervo Nuoran kanssa tuttuja jo Sakkolan ajoilta, kun käytiin koulujenvälisiä hiihtokilpailuja. Hän edusti Petäjärveä ja minä Haparaista. Nyt olemme kulkeet paljon yhdessä Venäjällä, Tverin Karjalat, Vepsät, Inkerinmaat. Hän oli Petäjärvellä käydessään aina kysellyt, että eikö täältä löydy suomea puhuvaa ihmistä mistään.

Näin hän sitten kerran oli tavannut henkilön, jota alettiin kutsua Auneksi. Moni Sakkolan kävijä on sen jälkeen tavannutkin tuon herttaisen entisen opettajan. Kalervon kuoltua olemme

vaimoni kanssa pitäneet jatkuvaa yhteyttä Auneen. Viime vuonna en enää tavannut häntä kerrostaloasunnossaan, eikä tullut joulukorttiakaan. Ehkä hän on kuollut?

Kerron lyhyesti Aunen tarinan – vaikka asiaa olisi kirjaksi kirjoittamiseen. Hänen nimensä on Eudokija Aleksandrovna Ivanova, syntynyt 28.12.1915 Parkalan piirissä, Lempaala, Vaskelan kylä. Hän oli tullut inkeriläisten mukana Suomeen 3.11.1943 ja palautettu takaisin 19.12.1944.

Opettajana hän oli Petäjärvellä 25 vuotta ennen eläkkeelle jäämistä. Hän puhui ja kirjoitti hyvää suomea, vaikka ei ollut kenenkään suomea puhuvan kanssa tekemisissä moneen kymmeneen vuoteen. Hän oli kuollut, että inkeriläiset, jotka olivat olleet Suomessa 1943-44, saivat korvausta valtiolta tuolta ajalta.

Minä pyysin Suomen valtion arkistosta todistuksen hänen Suomessa olostaan ja toimitin sen hänelle. En muista, paljonko hän sai tuota korvausta kuukaudessa, mutta sai kumminkin.

Tämä oli kuitenkin jotenkin yllättävää sen maan taholta.

Aune oli joskus innostunut vielä käymään Suomessa. Varasin Pietarin konsulaatista hänelle ajankin viisumia varten, mutta ei hän sitten enää kyennyt lähtemään.

Hän kertoi niistä ajoista, kun leipäkin oli tiukassa. Piti mennä satoja kilometrejä sen perässä, ettei kuollut nälkään. Hänellä oli yksi poika, joka kuoli nelisen vuotta sitten.

Hänen miehensä oli ollut veturinkuljettaja. Mies oli joutunut lähtemään sotaan, eikä lähden jälkeen enää kuullut mitään.

Kysymykseen, miksi hän ei joutunut Siperiaan kuten niin moni muu, hän sanoi, että kun oli venäläinen sukunimi.

Näin päättyi ystävyys, joka oli jatkunut 20 vuotta. Hyvästellessämme kesälle 2004 sanoimme, että vaikka elämme eri maissa ja erilaisissa olosuhteissa, niin meillä on yhteinen Jumala.

Viljo Pitkänen

Viljo Pitkänen ja ”Petäjärven Aune” pitivät yhteyttä ja ystävyyttä parikymmentä vuotta. Lieneekö Aune nyt kuollut, koska joulukorttia ei enää tullut.

Oikei pit käyvä miittimeä jot tehtiik sitä mitä erinäistä pääsiäise aikaan. Ainakii käyti virpolauvantain virpomas. Ei huolint olla noita-aka kampeita eikä mitteä muutakoa ullietonta. Lapset läksiit tavalisest niiko oisiit kyläl männiet. Sukulaisis ja nuapurlois olj lupa käyvä.

Aikasiekii lähetti jot ei ois jäty kis-savirpojaks. Kyl niitä virpolukuloikii olj tietyst monelaisii. Miul kuitekii vakkoitettii jot ei suant sannuo "kuostit miul, viikopiähä velkoa."

Tiesiithä ne nyt emänät muitekii tehähä tetrin, keitteä mukkerioist ja varustoa vällei vaik karamellinkii siihe kuostiajaja pussii. Sen mie muistan iha itse jot Alesetäläst sain sillo viimisen pääsiäisen koton olles nii suuren omenan jot se ei tahtont lapse pienes kiäs kestiä.

Virpovitsa tekoha miult unehtu uhuomatta. Siihe siästettii karamelpaperit ainakii joulust ast, sorja kankastilkkukii käi johokii kohtoa. Niitä sit köytetti lankal monjhoarasie pajuoksoa. Sai toivotella: "Kui monta oksoa, nii monta orrii, kui monta varpoa, nii monta varsoa."

Äitiin kyl muistel jot inkerläisist käivät aikaihmisskii virpomas sillo ko

Pääsiäisaika

"Isänäl iso vatsa, emänäl peräleviä."

heil olj viel köyhempeä ko meil Suome puolel. Hyö toivotteliit: "Isänäl iso vatsa, emänäl peräleviä, heinajaks saunoa, kaks lasta kauloa."

"Toivoit hyö kuostiloiskkii vähä enemä: "Isänäl iso vatsa, emänäl peräleviä, heinajaks saunoa, kaks lasta kauloa."

Sellasen mie ja muistan jot kiirastors-tain ei suant keträtä, jottei lampoat ois tulliet pyörötautii. Mitä se sit lienyo oikei meinant, en tiije.

Pitkänperjantain ko syötii murkina, ni sit ei suant ruokoa enne ko päivä olj mänt maillie. Vissii sitä lauvantain riä-pättii paistamissii kans niiko ain pyhiks. Rahkakakkaraa ja tetrilöi myö ainakii paistettii vähä niiko erikoisempoa. Jos kuka ei tiije jot mikä se tetr on ni mie virkan. Vehnastahtoast tehti sellane peukalopaksuine reilu voaksa pittuine papelo, se pantii solmuu ja pannul koh-

huomoa. Sit ko se olj kohont parahiks, ni nipistettii ylempeä piähä nokka, pantii kahepuole rusinat silmiks ja alemppä leikattii halk, niiko tetri pyrstö. Paistetti tietyst niiko muutkii vehnasjt.

Mämmii opitti syömeä vast tiäl nykysil kotjpaikoil. Sitä pitkii sit käyvä maistamas ja kiittelemäs joka nuapuris. Tekemeä myö ei sitä kyl siivokkoast opittu.

Sarajoa tehti liekku, ei kylläkeä joka vuosj. Ja mikäs lapsist sen lustimpoa kuostiajo. Sit ko kanamunnii alettii sova jälkie tuasj suahha, keitettii niitä sipulikuorii kans jot niist tulj sorjii punaseruskeita. Niist sit tehti munavoita perunakakkara ja "kurppuse" piäl voit-jettavaks. Kuka lie tuont miul sellasen kirjan lahjaks mis olj kuvvii ja kirjutus-ta siint, mite jänikset mualasiiit kilpoa pääsiäismunnii. Sen peräst miekii sain munan tai kaks jollakii värjliituloil tuhertoa. Olin mie olevinnain, se olj nii herraskaista.

Ei täs nyt juolaha muuta mieli, muutako: "Virpoi, varpoi vitsat käyvät, tulevaks vuuveks tuorieks, tervieks".

Salli Rastas

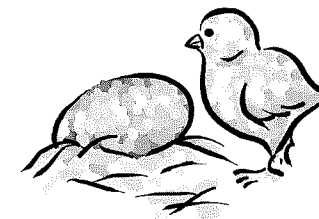
Kuvamuistoja: Taipaleen lautalla

Sipiläisen Vilhon auto Taipaleenjoen lautalla. Kuvassa mm. Väinö Pekkanen, Hannes Huuska, Reino Pitkänen, Jalmar Vulli ja Viljo Sipiläinen. Ajopeli oli harvoja Sakkolan autoja, muistuttaa kuvan lähettäjä Pirjo Lillsunde.

Pääsiäistä pienen tytön silmin

Virpoi varpoi
vitsat käyvät,
tulevaks vuuveks
tuorieks tervieks.
Virvon varvon viisahaks
taputtelen taitavaks.
Vitsa siul, palkka miull.

Virpovitsojen tekoon ruvettiin äidin avustuksella jo hyvissä ajoin ennen palmusunnuntaita.

Isä oli hakenut ison kimpun pajun oksia ojan varsilta. Sanomalehti- tai muusta taipuisasta paperista taivuteltiin ensin vekkinauhaksi pätäk, joka leikeltiin hapsuiksi. Sitten hapsunauhaa kierrettiin oksan ympärille. Koristeeksi karamellipapereista rusetteja ja äidin kreppipaperista tekemiä ruusuja. Virpomisvitsat tulivat ajoissa valmiiksi, samoin suunnitelma virpomisjärjestyksestä.

Palmusunnuntaina, aamulla lähdin virpomaan ensimmäiseksi rajavartiomiehet. Heistä joku oli joskus vähän hämmästynyt, jos sattui olemaan muualta päin Suomea kotoisin. Taisin tavoittaa jonkun vielä nukkumasta, mutta virpojan kuuluikin oikeastaan ehtiä ennen virvottavan heräämistä. Ei se tosin aina onnistunut, kun oli virvottavia useammassa paikassa.

Äidin kehotuksesta kävin virpomaassa naapurissakin Kuopan Lyylin perheineen. Isä valjasti hevosen ja niin kiiruhdettiin Seppälään mummon ja äijän luokse. He olivat minun mielikseni vielä nukkumassa, jotta sain yllättää heidät.

Isä jäi aamukahville vanhempiensa luo. Minä kipaisin lyhyen matkan

Anna-Mari-tätiä ja serkkuja virpomaan. Kummit olisin mielelläni käynyt virpomassa, mutta he asuivat Koukunnimessä, Taipaleenjoen toisella puolella. Talvella matka oli hankala, joten heidän luonaan vierailtiin kesällä.

Usein pääsiäisviikolla luontokin vetäytyy harmauteen. Pilvet riippuvat kuin puolitangossa, sataa räntää ja on loskaista. Siinä hanget pehmenevät ja alkavat sulaa. Pitkäperjantai tuntui todella pitkältä, kun ei ollut koulua, eikä saanut edes naapurissa käydä. Tietenkin ihmettelin, miksi ei. Silloin äiti kertoi pääsiäisviikon tapahtumista ja Vapahtajan kärsimyksistä. Kärsimysviikon tarina on ollut minusta aina yhtä koskettava.

Pääsiäislauantaina alkoivat kiireiset pääsiäisen valmistelut. Siivottiin ja leivottiin urakalla, koska oli varattava ruokaa ja tarjottavaa useammaksi päiväksi. Myös vierasvaraa piti olla. Kuten aina lauantaina tehtiin perunakakkaraa ja muitakin piiraita. Leivottiin myös vehnätaikinaiseen kuoreen riisiporkkanapiiraita, rahkapiirakkaa, vai kutsuttiinko sitä jamakkapiiraaksi, missä oli rusinoita ja marjakakkaraa puolukoista. Uunin jälkilämpöön laitettiin hautumaan lihapotti, missä oli

useampaa sorttia lihaa.

Lauantai-iltana saunan jälkeen istuttiin ruokapöydän ympärille ja kastettiin perunakakkaraa lihapadassa lihalie-meen – ja oli se hyvää! "Oikei vielkii ves kielel herahtuap".

Virpojalle kuosti

Sunnuntaina lähdettiin kuostin ajoon. Seppälän mummolla ja äijällä ensin sitten Anna-Mari tädille. Kuostina oli yleensä sipulin kuorivedessä keittäen värjättyjä kananmunia ja karamelleja. Usein sain essu- tai kesämekkokankaan, josta äiti sitten ompeli vaatekapaleen.

Toisena pääsiäispyhänä tulivat puolestaan serkut vanhempieneen Seppälästä kuostinajoon. Tuli myös harvinaisempia vieraita kuten Aira Helsingistä. Hän toi elämäni ensimmäiset appelsiinit. Myös hänen veljensä Juho tuli. He olivat olleet Tapparin mummolla ja äijällä kasvatteina.

Isä oli laittanut pääsiäiseksi liekun tupaan ja toisen kujaan navetan eteen. Kujan liekussa saikin kovat vahdit ja liekkujia kyllä piisasi. Tuvassa piti liekkua vähän rauhallisemmin. Mutta "toisinaa pit saaha lauvanpiät lakkie, ainaki kerran".

Liekku vietiin tuvasta pois heti pääsiäisen jälkeen, mutta kujassa liekuttiin vielä myöhemminkin. Pääsiäispyhinä aurinkokin alkoi paistaa keventäen ihmisten mielialat kevään odotukseen. Lumet sulivat, vähitellen alkoi näkyä siellä täällä "kesä". Näitä päilviä pitkin pian hypittiin avojaloin taas uutta kesää kohti.

Anja Lehtinen
Metsäpirtin Tapparin rannast

Pitäjämme
internetissä:

www.vuoksela-seura.fi

www.metsapirtti.net

www.sakkola.fi

Karjalaiskylä syntyi hallaiselle lakeudelle

No ei se ole oikein kylähistoria eikä muistelmakaan, vaan kooste siitä, miten karjalaisia asutettiin ja mitä on olla outona omassa maassaan. Samoja suomalaisia oltiin, mutta itä ja länsi kohtasivat - toinen puhui tuota ja toinen tätä. Sana saattoi olla sama, mutta eri asia.

Näin mietti kirjansa olemusta Uudessa kaupungissa asuva Riitta Ampuja, o.s. Susi.

Kyläkirja ”Lyly keinuu Kiikussa” ilmestyi joulun maissa. Se kertoo Lylyn kylästä Nurmossa, eteläisellä Pohjanmaalla. Talvisodan jälkeen muutaman talon kylään asettui uutta väkeä Metsäpirtin kirkonkylästä, ja he rakensivat hallaiselle niitylle Kyrönjoen rantaan kokonaisen karjalaiskylän.

Nurmon ja Seinäjoen rajamailla sijainneet Loukon kartanon hiljan itsenäistyneet torpat saivat naapureikseen evakkoja ensin Metsäpirtistä ja myöhemmin myös Jaakkimasta. Kuuden talon kylä kasvoi noin 30 savuun. Nykyisin kylä tunnetaan Kiikun nimellä ja Seinäjoen läheisyys on kasvattanut taloluvun yli kuudenkymmenen.

Lylyn kylä on Riitta Ampujan oma lapsuuden maisema, jonne Adolf Susi ja hänen vaimonsa Lydia o.s. Eeva keuhkokuumeella 1941 alkoivat rakentaa uusia rakennuksiaan. Perheeseen kuuluivat myös isän kaksi sisarta ja pienet tyttäret Leena ja Riitta.

– Menimme ensimmäisen kerran Lylyyn 26. huhtikuuta. Heti ruvettiin rakentamaan, kertoo Riitta.

Hän arvelee, että Metsäpirtin kirkonkylässä postia ja majataloa pitänyt isä oli kai työssään nähnyt ja kuullut asioita sen verran, että tiesi olla realistinen. Hän ymmärsi, ettei takaisin ollut menemistä.

Samoin ajattelivat ilmeisesti muutkin Lylyyn asettuneet metsäpirttiläiset, sillä vain yksi perhe lähti jatkosodan aikana takaisin – hekin ennättivät olla kotona

Uusikaupunkilaisen Riitta Ampujan kirjoittama kyläkirja kertoo Lylyn kylästä, jonka enimmäkseen Metsäpirtin kirkonkylästä lähteneet siirtokarjalaiset rakensivat Kyrönjoen varteen Pohjanmaalle. Pöydällä Riitan vieressä on puolison, Sakari Ampujan, rakentama pienoismalli Laatokan soima-veneestä.

vain kolme yötä kesällä 1944, kun uusi lähtö tuli.

Lylyyn sijoittui kaikkiaan 14 talon väki Metsäpirtistä, useimmat aivan kirkon ympäriltä ja kaksi Hatakanmäeltä.

Odotettu oli se hetki elokuussa, jolloin Suden perheen ensimmäinen oma rakennus – sauna tietysti – valmistui. Enää ei tarvinnut odottaa, koska tulee oma vuoro keittää hellalla. Eikä lasten tarvinnut enää kuunnella varoituksia ”ei saa häiritä, ei saa huutaa”.

– Sitten sai huutaa. Ja kyllä me siskon kanssa huudettiin, suoraa huutoa! muistaa Riitta.

Pieni se sauna oli, vain kaksi kertaa neljä metriä, ja väkeä kuusi henkeä. Mutta oma.

Kolme retkeä

Kyläkirjassaan Riitta tekee kolme retkeä Lylyyn, luettelee talot ja asukkaat. Ensimmäinen kierros kertoo Lylystä ja sen asukkaista ennen siirtoväen tuloa.

Seuraavalla retkellä ollaankin jo karjalaiskylässä: Mättäikköinen suoniitty on muuttunut pelloksi ja uusiin taloihin ovat tulleet Tuokot, Tiaiset, Paussut, Loposet, Haapsaaret, Sudet, Hatakat ja muut vanhan kotinsa menettäneet uudisraivaajat.

Viimeinen kierros tehdään vuonna 1999. Monet nimistä ovat tuttuja, mutta myös uutta väkeä on paljon. Pienviljely on vaihtunut peräti 99 eri ammattiin, pelloilla kirmaavat nyt lypsykarjan sijasta hevoset.

Nykyään Lylyn/Kiikun alueella asuu enää kourallinen Metsäpirtissä syntyneitä. Riitan aloittaessa työtään heitä oli vielä toistakymmentä.

Murrekin on yhdenmukaistunut ympäristön kanssa. Karjalaiskylästä on tullut pohjalainen, mutta silti moni tunnistaa karjalaisen nuotin ja tietää, mistä asukkaat aikanaan tulivat. Ja monella seinällä on yhä kuva Metsäpirtin kirkosta.

Pöytäkirjoja ja muistoja

Kirjan aineistona ovat mm. parinkymmenen kyläläisen haastattelut sekä paljon yleistä historiatietoa. Mikä oli Metsäpirtti, mikä oli Jaakkima, mikä oli Nurmo ja miten sinne tultiin.

– Kyllä tämä on ollut mielenkiintoista. Olen yrittänyt sitoa muistelut sekä yleiseen että paikalliseen historiaan, kertoo Riitta.

Itse hän on pistänyt mm. lehtileikkeitä talteen 1950-luvulta alkaen. Myös omien vanhempien muistoja ja mietteitä hän on kirjannut, erityisesti äidin, joka eli Lylyssä yli 90-vuotiaaksi, vuoteen 2000 asti.

Muistojen kirjaaminen ei aina ole olleenkaan yksinkertaista. Suoraan kysyttäessä vastaus on usein: En muista! Kun sitten hetki jutellaan, muistetaan kuitenkin. Sitäpä vain on hankalampi kirjata ja nimetä jonkun kertomaksi.

– En voinut tehdä kirjaa, jossa on ”sen ja sen muisteluja”, vaikka olen haastatellut yli kahtakymmentä henkeä ja he kertoivat mielellään, selvittää Riitta työtään.

Haastattelujen tukena ovat arkistoidut asiakirjat. Karjalaiset toimivat ahkerasti yhdistyksissä. Nurmossa näitä olivat Martat, Karjalaiset ja Maamiesseura. Niiden pöytäkirjoja ja muita papereita Riitta on käynyt läpi aina 1950-luvulta alkaen.

Uuden rakentamisen lomaan saatiin myös juhlahetkiä. Oli tupaantuliaisia ja rotinoita, pyöreitä vuosia täyttäneille annettiin keinutuoli tai hopeapäinen keppi.

Yksi karjalaiskylän mieleenpainuvista piirteistä onkin yhteishenki, jolla koetettiin pitää huolta toinen toisistaan ja heikommista. Se säilyi pitkään.

Pulaa tarvikkeista

Uusia taloja alettiin rakentaa viljelys- aukean molemmille laiduille. Asukkaiden arkipäivää Lylyssä olivat hallainen märkä viljelysmaa, tulvat ja veden puute. Taloja valaistiin öljylampuilla ja karbidilampuilla.

Saunat saivat seurakseen navetan ja asuinrakennuksen. Rakentamista vaikeutti pula tarvikkeista kuten ikkunalaista ja sementtihiiekasta. Rakennuspuut saatiin kuitenkin omasta metsästä.

Riitta itse oli sylilapsi talvisodan sytyessä. Omat lapsuudenmuistot liittyvät lakeuden laidalle nousseeseen Lylyyn, missä maisemat Kyrönjoen varrella olivat avarat – nyt vielä avarammat, näyttää Riitta tuoretta kuvaa.

Kulttuurit kohtasivat ennen kaikkea puheessa. Koulusta tuli viestiä, että järjestetään ”korin päivät” – mitä ihmettä?

– Sehän oli ”kodinpäivä” eli äitienpäivä! nauraa Riitta.

Sekin, että kaikki tehtiin talkoilla, oli uutta Pohjanmaalla.

Riitta muistelee lämmöllä pohjalaisia

naapureita. Silmä kostuu yhä, kun hän kertoo, miten suurperheen äiti sipaisi pienestä voipalasta jokaisen lapsen leivälle, ei siinä katsottu, oliko oma lapsi vai vieras. Suoniityn laidasta torppansa lunastaneet ensimmäiset lylyläiset olivat samanlaisia uudisraivaajia omilla tiloillaan, vain vuosikymmentä-kahta aiemmin tulleet kuin karjalaiset.

”Nyt omat lapset
makkoamaa ja
vieraat lapset kottii!”

– Kukaan lylyläisistä ei ole valittanut huonoa kohtelua. Ovatko kokemukset olleet niin myönteisiä, ovatko osanneet sovitella, osanneet suhtautua, kun oli vaikeaa? Riitta miettii.

Omien muistojen yleissävy on myönteinen. Lapsiparvi vietti päivän touhuissaan, ja kun ilta tuli, pappa komensi:

– Nyt omat lapset makkoamaa ja vieraat lapset kottii!

Historia muistiin

Karjalaiskylän historia lähti liikkeelle niinkin nykyaikaisesta asiasta kuin kyläsuunnitelman teosta. Sen yhteydessä haluttiin muistaa myös menneitä vaiheita. Tekijäksi pyydettiin Riittaa, joka eläkkeellä kirjastotyöstä siirrettyään on kirjoittanut mm. kaksi merihistoriaan liittyvää julkaisua ja tutkinut sukuaan sekä isän että äidin puolelta.

Lopulta kirja syntyi, omaksi iloksi ja menneen säilyttämiseksi.

– Olen koittanut härnätä muitakin kirjoittamaan, nyt kun on tietokoneet ja mahdollisuudet. Että pistäisivät paperille tai vaikka nauhurille oman perheen tarinoita. Se palvelisi perheitä, säilyttäisi karjalaisuutta ja tallettaisi tiedon siitä, miksi on lähdetty! sanoo Riitta Ampuja.

Raija Herrala

Kyläkirjan kuvituksena on mahdollisimman monen perheen jäseniä sekä uusia ja vanhoja näkymiä Lylystä. Riitta Ampuja selaa omaa albumiaan.

Muistojen sillalla

Himmenee hiljalleen syksyinen ilta.
Hämärä pirttiin hiipii.
Silloinpa aukeaa muistojen silta.
Matkata sinne on mieli.

Pian jo laukkaankin lapsuuden maille.
Kaipuuni sinne mua kantaa.
Rakkahat rannat ja taattoni pellot.
Metsiköt nähdä mun anna!

Äitini, isäni, kotimme oma,
kuinka mä kaipaankaan teitä!
Tuttuja polkuja, seutua somaa,
niitä en mielestäin heitä.

Kallihit aarteet on kauneimmat muistot,
jotka me mukaamme saimme.
Muistojen sillalla yhteiset murheet
hiljaisin hetkin me jaamme.

Helkytä kanneltas, Karjalan lapsi!
Toivoen tietäsi kulje!
Vaikka jo lienetkin harmajahapsi,
liikoja ällös sä sure!

Ennenkin Luoja on auttanut meitä.
Päivästä päivään hän kantaa.
Millainen lieneekin maallinen matka,
omilleen rauhan hän antaa.

Helmi Kallonen-Puolimatka

Sakkolan Keljasta,
sanat ja sävel

Viimeisten asukkaiden lähtö Koukunniemi-Kirvesmäeltä

Koskaan ei tullut ainakaan minun tietääkseni lähtömääräystä Koukunniemi-Kirvesmäki -kylän asukkaille. Silloin kun kranaatit alkoivat poksahdella Suvantoon ensimmäisen sotapäivän aamuna, kaikki tiesivät lähteä. Hevonen vaan valjaisiin ja rekeen niin paljon tavaraa kuin sopi. Ensimmäinen etappi oli sukulaistalo Pyhäjärven Lahnavalkamassa.

Mutta kun navetta oli täynnä karjaa, niin eläimiä piti jonkun jäädä hoitamaan. Tämä tehtävä jäi setäni Juhanan ja allekirjoittaneen hoidettavaksi. Myös lähistön Filemon oli saanut saman tehtävän hoidettavaksi heidän talonsa osalta. Kaksi ensimmäistä talvisodan päivää hoidimme tätä hommaa, kunnes kaikkien siviilien piti poistua kylästä.

Pistimme lapun tuvan oveen, johon oli merkitty eläinten määrä. Sotilaiden piti hoitaa loput.

Ensimmäinen sotapäivä Kirvesmäellä kuluikin aika rauhallisesti. Illalla vaan

alkoi lumi punertua, kun Metsäpirtti paloi. Me emme siitä välittäneet, vaan lämmitimme uuden saunan, jonka naapurin Filemon oli äskettäin rakentanut ja oli mukana myös saunomassa. Sitten keitettiin saunakahvit ja nautittiin taas elämästä.

Kunnes tuli kova jyrähdys, jotta tupakin taisi vähän heilahtaa. Meillä oli ”vanari” pöydällä, että nähtiin juoda, mutta Venäjän täbystäjällä oli niin tarkat silmät, että näki Palkealan mäeltä asti meidän tulelme. Siihen loppui meidän kahvinjuonti, ja päätettiin siirtyä Junalan Simolle, lähemmäksi sotilaita.

Siinä sijaitsikin Kirvesmäen 2. tuki-kohta. Talonväki oli juuri lähdössä yöstä myöten taivaltamaan. Aamuhämärissä setä tuli herättämään, jotta nouse hyvä poika katsomaan, kotimme taitaa juuri palaa! Mutta se olikin kaksikerroksinen Vaskelan koulu, josta tuli mahtavat liekit. Myöskin Raajussa paloi joitakin taloja.

”Kunnes tuli kova
jyrähdys,
jotta tupakin
taisi vähän heilahtaa.”

Tämä toinen talvisodan päivä Kirvesmäellä olikin sitten sotaisa päivä. Venäläisten kaksi hävittäjää vainosivat ainakin meitä siviilejä koko päivän.

Kohta aamulla pyrittiin ”piirileikkiä” uunin ympäri koneiden tulittaessa, että lastut lenteli ovenpielistä.

Setäni läksi tässä vaiheessa astelemaan kohti Purpuaa, jossa oli meidän sukulaistalomme Koirase Aapro. Se oli sovittu meidän ensimmäiseksi etap-pipaikaksi, missä illalla tavattiinkin. Me Filemonin kanssa lähdettiin vielä käymään kotona jotain hakemassa, mutta kuin pääsimme kotipihalle, niin hävittäjät olivat taas meidän kimpusamme. Suojapaikkana minulla oli rappujen alusta ja naapurilla puiden kuivatushäkki uunin yhteydessä.

Nyt mekin päätimme jättää rakkaat kotipihat ja Ukkosen näreaidan suojaansa ja vihollisen hävittäjien saattelemana me viimeiset Koukunniemi-Kirvesmäki -kylissä asuneet pakotettiin sananmukaisesti lähtemään kotoa.

Monta kertaa vielä jouduttiin suojautumaan hävittäjiltä ennen kuin päästiin Riiskan metsän suojaan ja kirkkotien alkuun. Siitä jatkoimme Patoniemen Volossulan Runteenmäen ”Satumetsikön” kautta Purpuaan. Runteenmäen alla oleva männikkö on nykyisin erittäin kaunis paikka.

Hannes Loponen

Hannes Loponen kotirannan maisemissa. Muistot elävät.

Lähde mukaan matkalle Metsäpirttiin

Pitäjäjuhlamatka

Vielä ehdit mukaan pitäjäjuhlamatkalle Metsäpirttiin!

Matka: 30.6.-3.7.2006. Matkareitti: Uusikaupunki – Turku – Helsinki – Vaalimaa – Rautu, majoittuminen uudessa, tasokkaassa Igora hotellissa. Pitäjäjuhla 1.7. Kulttuuritalossa ja Vorken rannassa, jos sää sallii. 2.7. kotiseutumatkailua. Hinta: 295 euroa sisältää ryhmäviisumin, bussikuljetukset, majoittumisen ja puolihoion. Ilmoittautumiset 15.4. mennessä.

Nuorisomatka

Metsäpirtti tutuksi nuorelle polvelle!

Ovatko lapset ja lastenlapset nähneet jo suvun juuret ja Laatokan? Ellei niin 6-8.8. on tilaisuus. Seura antaa nuorison (8-20 v.) matkasta alennuksen. Tarkoitus on muun muassa kalastaa. Matkareitti ja hinta riippuu lähtijöistä ja osallistujamäärästä.

Hautausmaataukoisiin

Kesäkuun 9-12. päiviksi lähdetään pienellä joukolla talkoomatkalle Metsäpirttiin hautausmaata kunnostamaan. Työ on kevyttä ja matkaan sisältyy retkeilyä. Seura sponsoroi matkaa. Hinta määräytyy joukon koon mukaan.

Matkoille ilmoittautumiset: Ilmi Pesonen, p 09-694 6309, s-posti: ilmi.pesonen@welho.com

Tilaa Metsäpirtti-koru

Metsäpirtti-puvun puseron koristeena on solki, jonka mallina on käytetty Metsäpirtistä löydettyä korua. Kuvan esittämää solkea ollaan tilaamassa kansallispukukoruihin erikoistuneelta kultasepäältä. Korun hinta on noin 300-350 euroa hieman tilauksen koostakin riippuen. Jos kiinnostaa, ota yhteys seuran sihteeriin Ilmi Pesoseen.

Taipaleen taistelijat

Taipaleen taistelijoilla on ollut tapana vierailla kerran vuodessa Metsäpirtti Seuran tarinaillassa. Tilaisuus järjestetään keskiviikkona 19.4. alkaen klo 18.00 Karjalatalon Sortavala-salissa. Illan teemana on muun muassa evakkoon lähtö Metsäpirtistä. Tervetuloa myös naapurit!

Kevätkarkelot

Naapurusjuhlan Sakkola-Seuran, Rautuseuran ja Metsäpirtti Seuran yhdistetyin voimin järjestetään lauantaina 6.5. alkaen klo 14.00 Karjalatalon Laatokka-salissa. Ohjelmassa musiikkia, leikkejä ja kilpailuja. Leena Rantakari kertoo kevät aikaan liittyvästä kansanperinteestä. Pukeudu hattuun ja tule juhlaan, paras naisten sekä miesten hattu palkitaan.

Tervetuloa!

VIRKIN VIRKKEET

Tutkimalla menneisyyttä ammennamme voimaa tulevaisuuteen

Vuoden kierto; talvi – kevät – kesä – syksy, on täynnä erilaisia mielenkiintoisia tapahtumia riippuen millä elämän osa-alueella haluamme liikkua. Karjalaisessa juhlaperinteessä juhlilla voitiin tuoda esiin vuosisatojen aikana juurtuneet käytännöt, jotka vaihtelivat yksityiskohdiltan riippuen maantieteellisestä sijainnista, uskonnosta tai vaikkapa varallisuudesta.

Joulun jälkeen talven tulo loi valkoisen lumisen pakkasmaiseman muutamiksi viikoiksi. Laskiainen toi jo mieleen aavistuksen verran kevään odotusta. Vanhoista sananlaskuista löytyy monia vertauksia tulevan kesän tapahtumista, kun tutkaili laskiaisenaajan ilmiöitä. Myös arkiset aherrukset noudattivat omia aikatauluja vaikkapa lankojen kehräämisen, kankaiden kutomisen ja asusteiden tekemisen suhteen.

Palmusunnuntai oli Karjalassa tärkeä päivä ja sitä kutsuttiin yleisesti virpo(ma)sunnuntaiksi. Lapsille se oli tärkeä päivä, johon valmistauduttiin huolella. Pajunoksia koristeltiin ja virpomaan lähdettiin sitten kiertäen kummit, sukulaiset, naapurit ja muut

tutut. Virpomiselle oli ominaista erilaiset virpomislorut riippuen siitä kenestä oli kyse.

Puolen vuosisadan takaa muistuu vielä nyt mieleeni itse käyttämäni hokema: ”Virpoi varpoi vitsat selkää, tuoreeks vuoeks, tuoreeks terveeks, mie se virvon viisahaksi, ison talon emännäksi. Siulle vitsa, miulle palkka.”

Yleensä palkan sain heti. Kauan sitten palkka haettiin sitten viikon päästä pääsiäislauantaina.

Pääsiäisen aika kirkollisessa mielessä oli hyvin harras ajanjakso ja tavat vaihtelivat riippuen uskontokunnista.

Luterilaisilla hiljainen viikko oli hiljentymisen aikaa. Kiirastorstina ja pitkäperjantaina jumalanpalveluksessa oltiin tummissa asuissa.

Kylittely kuului yleensä normaaliin viikkotapahtumiin, mutta pitkäperjantaina pysyttiin kotona. Muistan tämän käytännön jatkuneen vielä 1950-luvulla kotonani Tammelassa. Samoin ruokapuolesta on jäänyt mieleen äidin leivinuunissa valmistama mämmiruoka, jota nautittiin pääsiäispyhinä tulleille vieraillekin kermamaidon kera.

Talvi- ja jatkosota ovat omalta osaltaan vaikuttaneet alkuvuoteen monen eri muistotapahtuman muodossa.

Sotiemme veteraanien osalta varainhankinta tapahtuu 1.3. – 31.5.2006 välisenä aikana ”Sotiemme veteraanit” keräys- nimen alla. Mukana ovat neljä veteraanijärjestöä eli Suomen Sotaveteraaniliitto, Rintamaveteraaniliitto, Rintamanaisten Liitto ja Kaatuneitten Omaisten Liitto.

Veteraanijärjestöt ja Sotainvalidien veljesliitto ovat sopineet, että veteraaneille kerätään keväällä, invalidit ovat asialla syksyllä.

Talvisodan päättymisen muistopäivää vietettiin 13.3. perinteiseen tapaan monilla eri paikkakunnilla.

Kansallista veteraanipäivää vietetään 27.4. kahdeksankymmenettä kertaa ja päivän tunnuksena on ”Veteraanien työ – hyvinvointimme perusta”. Kansallisen veteraanipäivän Pääjuhla on tänä vuonna Hämeenlinnassa. Tapahtumalla muistetaan elossa olevia sotaveteraaneja juhlaputuksella.

Kaatuneiden muistopäivää vietetään 21.5. jolloin ajatukset kohdistuvat sodankäyntiin ja sen vaatimiin uhreihin, sankarivainajiin.

Vuokselan osalta meneillään on tärkeä dokumentointivaihe. Olemme jo useamman vuoden ajan keränneet muistikuvia, valokuvia ja virallista dokumenttiaineistoa koskien vuokselalaisten elämää lähinnä talvi- ja jatkosodan ajoilta.

Sotaolosuhteissa olemisen kokemukset rintamalla ja toisaalta siviilien elämä sotatoimialueella Vuokselassa antavat ennen julkaisematonta tietoa jälkipolville.

Aineiston tiivistäminen matrikeliksi on parhaillaan teon alla ja kesän Vuokselajuhlaamme 11.6. voimme kertoa hankkeemme tarkemmasta sisällöstä.

Lähimenneisyyden tapahtumat ovat ikkuna, jonka ääreen toivoisin mahdollisimman monen pysähtyvän. Sieltä avautuvat sellaiset näkymät, joiden kautta saamme uusia ulottuvuuksia ajatusmaailmaamme.

Ehkä sen jälkeen olisi hyvä katsoa peilistä itseämme ja yrittää selvittää, olisiko minulla jotakin toisille annettavaa vaikkapa vain pienen hippusen verran.

Kevätterveisin

Taisto Virkki

taisto.virkki@luukku.com

p. 0400 - 5767 22

03 - 363 1750

Suvannon Seutu -lehden seuraavat teemanumerot:

Numero 3, toukokuu:

* Äitienpäiväperinteet ja urheilusta pitäjissämme.

Numero 4, kesäkuu

Juhannusjuhlista ja kalastuksesta pitäjissämme

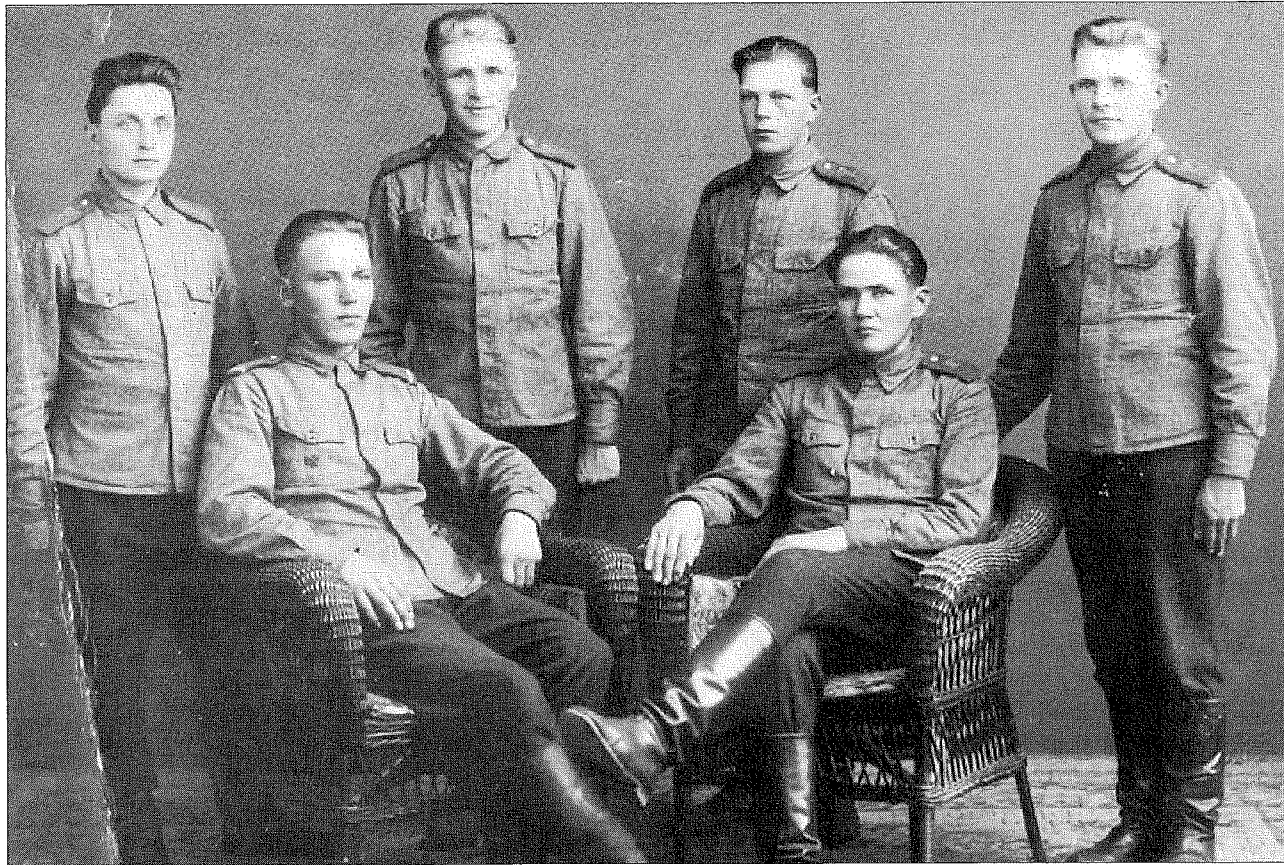
KIRJOITA NÄISTÄ TIETOJA JA

MUISTIKUVIA,

lähetä aineisto

toimituksen yhteyshenkilöille!

Vuokselalaiset kuvatalkoisiin Sotiemme Vuoksela-kirjaan

Noisniemen ja räihärannan sotilaspoikia 1930-luvulta.

Vuokselalaisten elämästä kerto-
va Sotiemme Vuoksela-matrik-
kelihanke on nyt sekä tekstien
että kuvien osalta jatkotyöstövaihees-
sa.

Tekstejä on saatu kiittävästi. Hen-
kilömatrikkeliosuuteen tulevat ns.
kantakorttitiedot on saatu käsitellyksi
ja niihin liittyvien henkilökuvien osalta
parhaillaan käydään läpi Vuoksela-
arkistossamme olevia kuvia lähinnä
Vuokselaa kuvina olevien kahden
julkaisun pohjalta.

Teoksissa on henkilöitä esittäviä
kuvia ilman nimiä. Olisi ensiarvoisen
tärkeää täydentää kuvatietoja henkilö-
nimillä, jos sellaista tietoa vielä löytyy.
Esimerkkinä muutama kuva.

Matrikkelissa olevien henkilötieto-
jen yhteyteen laitetaan henkilökuva,
jos sellainen on käytettävissämme.
Kuvien teoksen tuleminen varmista-
miseksi otamme vastaan mielellään
vielä henkilökuvia, jotka käsittelymme
jälkeen palautamme takaisin. Jos hen-
kilö esiintyy ryhmäkuvassa, saamme
siitäkin otetuksi henkilökuvan esiin.
Kuvan mukana tulisi olla henkilön nimi
ja syntymäaika, kylä ja muita kuvaan
ottamishetkeen liittyviä tietoja, jos
niitä on olemassa. Kuvatoimitukset voi
toimittaa allekirjoittaneelle.

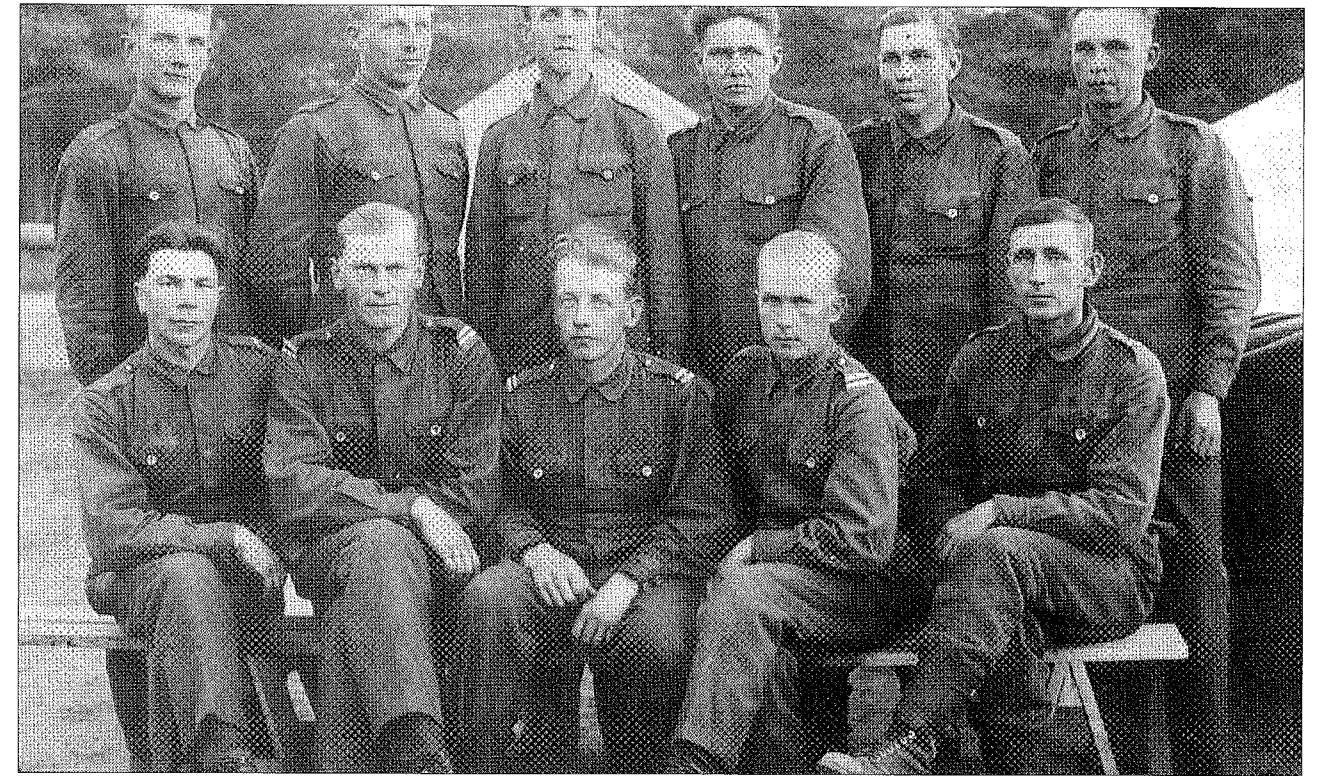
Kerromme matrikelista lisää Vuok-
sela-juhlaamme yhteydessä 11.6.2006
Hämeenlinnassa. Tarkoitus on tuolloin
jo ottaa vastaan ennakkotilauksia.

Olemme yhteisellä asialla ja varmasti
kaikkien toiveena on saada aikaiseksi
kokonaiskuvaltaan hyvä Vuoksela-
tuote jälkipolvillemme kuin myös
laajemminkin ajatellen karjalaiseen
historian dokumentointiin.

Kuvaterveisin

Taisto Virkki
Paununkatu 24
33700 Tampere

taisto.virkki@luukku.com
p. 0400 - 5767 22
03 - 363 1750

Kontulan reserviläisiä v. 1936.

Uudenkylän siivousryhmä v. 1941.

Vuoksela-tapahtumia

Jäsenrekisterissämme olevat jäsenet ovat saaneet tiedotteen maaliskuussa, jossa kerroimme mm. seuraavista asioista:

Jäsenmaksun perintä

Lähetämme tämän kirjeen kaikille niille henkilöille, joiden yhteystiedot ovat Karjalan liiton jäsenrekisterissä ja rekisteritietona on **kiinnostuksen kohteena Vuoksela**. Olet saanut viime syksynä postitse Karjala-kortin, jossa on maininta, mihin seuraan sinut on kirjattu kuuluvaksi.

Karjalan Liitto uusi jäsenmaksu-määrityksensä koskien vuotta 2006 ja jäsenmaksu on 5 euroa/hlö. Jos kuulut useampaan Karjalan Liiton jäsenseuraan jäsenmaksu suoritetaan **vain yhden jäsenseuran kautta**. Karjalakortistasi löytyy seurasi nimi, jonka kautta em. maksuosuus tilitetään Karjalan liittoon. Mikäli haluat tilityksen hoidettavan jonkun muun seuran kautta, pitäisi sinun ilmoittaa muutoksesta em. seuran jäsenasioita hoitavalle henkilölle.

Vuoksela-Seura ei ole perinyt koko olemassaolonsa aikana vv. 1950–2005 jäsenmaksuja.

Seuran vuosikokous päätti 2.7.2005, että vuoden 2006 jäsenmaksuna peritään 10 euroa/hlö ja siihen sisältyy ”vitonen” Karjalan Liiton osuutta, joka tilitetään heille.

Jos maksat jo jonkun muun seuran kautta ”vitosen” on Vuoksela-Seuralle maksettava jäsenmaksu 5 euroa.

Oheisena seuraa tilillesiirtolomake, jolla voit hoitaa jäsenmaksun (vitonen tai kymppi”) Vuoksela-Seuran tilille HSOP 568000 – 539 480. Summa on jätetty avoimeksi ja sen määrityksen teet itse edellä olevien ohjeiden mukaisesti.

Jäsenyys on toki vapaaehtoinen, mutta mahdollisen maksun toivomme saavamme 30.4.2006 mennessä, minkä jälkeen voimme tehdä yhteenvedon jäsenistöstämme.

Jos jatkossa yhteystietonne muuttuvat

tai ette halua enää olla jäsenenämme, pyytäisimme siitä ilmoittamaan yhteys-henkilöllemme. Jäsentiedote on mahdollista saada jatkossa myös sähköisesti ilmoittamalla sähköpostiosoite.

Vuoksela – juhla

Laittakaapa kalenteriin varaus sunnuntaiksi 11.6.2006. Silloin on Vuoksela-juhla Hämeenlinnassa. Jumalanpalveluksen ja kukkatervehdyksen jälkeen varsinainen juhla pidetään Raatihuoneen tiloissa. Tervetuloa joukolla mukaan tapaamaan tuttuja. Erityisen lämpimästi toivotamme juhlaan mukaan myös naapuripitäjiemme edustajat sekä nykynaapureitanne ja nuorisooanne. Viekkää viestiä eteenpäin!

Kotiseutu- ja kulttuurimatkalle

Kotiseutumatka Vuokselaan ja Kulttuurimatka Vuokselan ja Sakkolan kautta Käkisalminjuhille sekä risteilylle Laatokalle

Perinteinen kotiseutumatka Vuokselaan on tarjolla 28. -30.7.2006. Tarkeempia tietoja matkasta saa: Lomalinja 03 – 3140 3310 tai

Kauko Komonen 03 – 422 4883 tai 040 – 502 0487 tai Taisto Virkki 0400 – 5767 22.

Kulttuurimatka on 28. – 31.2006 ja matkalla on kiertojoukko Vuokselaan ja Sakkolan kirkon kautta KESÄPÄIVÄ KARJALAAN-JUHLAAN sekä sieltä Laatokka risteily.

Matkanjohtajana on evl.

Heikki Marttinen.

Ilmoittautumiset Lomalinjaan

puh. 03 - 31403300

Matkaesitteet löytyvät myös seuran nettisivuilta vuoksela-seura.fi

Taisto Virkki

Vuoksen lumoavat maisemat iltahämärässä kesällä 2005.

TERVETULOA VUOKSELA-JUHLAAN 11.6.2006 HÄMEENLINNAAN

Tapahtumat alkavat jumalanpalveluksella
ja seppeleiden laskulla
Hämeenlinnan kirkossa klo 10

Tapahtumat jatkuvat Raatihuoneella

- vuosikokous

- VUOKSELA-juhla
juhlapuhe
Antti O. Arponen
Päätoimittaja,
Karjala-lehti

- tuote- ja kuvaesittelyä

- ”Sotiemme Vuoksela”
matrikkeli-hankkeen esittely

Juonto
Petri Liski

Joukolla mukaan.

Tervetuloa!

Karjalaiset kesäjuhlat Haminassa 16.-18.6.2006

Vuoden 2006 Karjalaiset kesäjuhlat vietetään karjalaisissa ympyröissä 16. - 18.6.2006.

Juhlapaikkana on Hamina, maamme ainoa ympyräasemakaavainen kaupunki. Historiallinen linnoitus ja bastioni yhdistettynä karjalaiseen kulttuuriin lupaavat elämyksellistä juhlaiviikonloppua.

Kaupunki on myös vilkas nykyaikainen satama- ja varuskuntakaupunki.

Reserviupseerikoulutus liittyy läheisesti sotilasperinteistä rikkaaseen Haminan ympyräkaupunkiin.

Kesän 2006 Karjalaisten kesäjuhlien päänäyttämönä on yksi kaupungin kuudesta bastionista, joka on Euroopan suurin kesäajan telttakatos.

Karjalaista ja haminalaista tunnelmaa

Haminassa jatketaan katkeamatonta karjalaisten kesäjuhlien perinnettä. Järjestyksessä 58. juhlien ohjelma koostuu musiikista, yhdessäolosta, pitäjä- ja sukuseurojen esittelyistä. Oman lisänsä tulevaan juhlaiviikonloppuun tuo Suomenlahden saaristolaiskulttuuri, kaupungin sotilasperinne ja Karjalaiset nuoret kansantanssijat ovat mukana näkyvästi. Juhlajärjestelyt ovatkin täydessä vauhdissa.

Varaa majapaikka

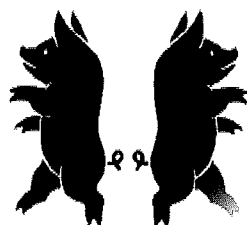
Majoitus kannattaa varata ajoissa. Majapaikkoja myös varuskuntakasarmeilla: Japi-Matkat, p. 05 – 3559365, sähköposti: jarmo.ahonen@japi-matkat.fi, www.japi-matkat.fi

Lisätietoja

Juhlatoimikunnan puheenjohtaja Jorma Lindström, p. 0400 655 069

ja juhla-toimikunnan sihteeri Eija Vänskä-Sinkkonen, p. 0400 – 8292 706, sähköposti: eija.vanska@pp.inet.fi

Sakkolan pitäjäjuhlat
Juupajoella sunnuntaina
6.8.2006.

Järjestäjänä
Juupajoen Karjalaiset ry.
Tule mukaan juhille,
laita päivä jo almanakkaasi!

Missä ovat petäjäveläiset evakot jälkeläisineen?

Vuoden 2004 lopulla ilmestyneeseen Petäjärven kyläkirjaan ei voitu sisällyttää paljontaan tietoja petäjäveläisten asuin- ja elinoloista kanta-Suomessa. Se on koettu puutteeksi. Nyt haluttaisiin sitoa entinen aika nykyisyyteen. Samalla voitaisiin tuoda esille sellaisia asioita, jotka ovat jääneet pois alkuteoksesta.

Asuinpaikkakuvauksissa on tarkoitut keskittyä kunkin itsensä mielestä tärkeimpään asuinpaikkaan.

Täydelliset nimet olisivat tärkeitä heti alusta alkaen. Siis perheen pää ensin ja sitten muut, mielellään syntymäaikoinen.

Lyhyt selvitys asuinpaikoista Petäjärven jälkeen mukaan lukien asuminen Karjalassa jatkosodan aikana. Asuinpaikoista pitäisi selvittää milloin ja missä kunnassa ja kylässä asunto sijaitsi, mahdollisesti myös omistus. Pääasuinpaikaksi muodostuneesta sitten pitäisi saada laajempi selvitys kuvineen ja mielellään pihapiirin karttapiirroskin.

Tärkeimmät tapahtumat perhesuhteissa ja muissa tapahtumissa, mieluummin ylle merkittyjen paikkakuntien mukaan

ryhmiteltynä.

Tarkoituksena on siis saada selvitys Petäjärveltä tapahtuneen lähdön jälkeisistä kotipaikka- perhesuhteiden muutoksista pyrkimättä kovin yksityiskohtaisuuksiin. Useimmat entiset petäjäveläiset ovat jo siirtyneet nykyisyydestä suureen tuntemattomuuteen. Siispä niiden jälkeläisten tai sukulaisten (tai tuttavien), joilla vielä on hyvä tuntemus tapahtumista viime vuosisadan loppupuolelta suvustaan ja kotiympäristöistään, on velvollisuus esivanhempiaan ja itseäänkin kohtaan tehdä selkoa meidän karjalaisten vaikeasta ajasta Suomen sotien 1939-44 jälkeen ja siitä selviämisestä.

Selvitykset pyydetään pikapuoliin:

Teuvo Kuparinen
Kastevuorenkuja 4 B 28
02360 ESPOO
Puh 09-801 5617

Yrjö Raaska
Mantereentie
37500 Lempäälä
p. 03- 3739 541

Siellä on aarteesi
Elämäkertaromaani
Santeri Ollikaisen
elonvaiheista
Sakkolasta
Lempäälään
ilmestyi vuoden
2005 lopussa.

Santeri syntyi
Sakkolassa
vuonna 1888 ja toimi
siellä mm. valtuuston
puheenjohtajana ja
kunnankirjurina.

Kirjan on kirjoittanut
Santerin Ilma-tyttären
poika Juha Mäkinen
Tampereelta.

Kirjaa on myynnissä
Sakkola-Museossa ja
Lempäälän
kirja- ja paperikaupassa.

Sisko lipunkantajana paralympialaisissa

Perinteinen hiihtotyylillä on Sisko Kiiski vahvin laji.

Suomalaista ja samalla karjalaista hiihtomainetta pitää komeasti yllä näkövammaisurheilija Sisko Kiiski. Sakkolaisjuurinen Kalervo Nuoran tytär, keuhkavälillä 50 vuotta täyttävä Sisko Kiiski edusti maaliskuussa Suomea vammaisten paralympialaisissa, jotka pidettiin talviolympialaisten jälkeen samoissa Torinon kisamaisemissa. Sisko Kiiski sai myös kunnian toimia Suomen paralympiajoukkueen lipunkantajana.

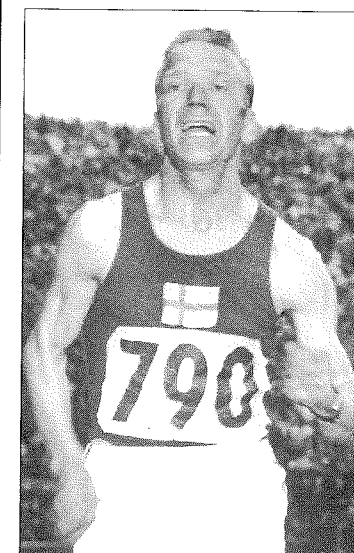
Sisko kilpailee opashiihtäjän avustamana. Vaikka takana oli ennätysmäärä harjoitustunteja, eivät kisat tällä kertaa sujuneet aivan mitalitahtiin. Mutta maailmanluokan huippusuorituksia Lempäälässä asuva hiihtäjärouva edelleen tekee: Torinosta nyt tuloksena perinteisen 20 kilometriltä 4. sija, vitosen vapaalta 8. ja 10 kilometrin perinteiseltä 7. tila.

Aiemmin Sisko Kiiski on suksinut seuraavat arvokisamitalit:
1994 Paralympiahopeaa (5 km, P) Lillehammer, Norja
1994 Paralympiapronssia (15 km, P) Lillehammer, Norja
1996 MM-pronssia (5 km, P) Sunne, Ruotsi
1998 Paralympiakultaa (15 km, P) Nagano, Japani
1998 Paralympiahopeaa (5 km, P) Nagano, Japani
1998 Paralympiapronssia (5 km, V) Nagano, Japani
2000 MM-hopeaa (5 km, P) Crans Montana, Sveitsi
2000 MM-pronssia (10 km, P) Crans Montana, Sveitsi
2003 MM-hopeaa (15 km, P) Baiersbronn, Saksa
2003 MM-pronssia (10 km, V) Baiersbronn, Saksa

Sisko Kiiski on muutama vuosi sitten titteloitu vuoden vammaisurheilijaksi, minkä myötä hiihtäjätär puolisoineen on saanut osallistua myös presidentinlinnan itsenäisyyspäivän juhliin.

Sisko oli mukana tammikuussa Sakkolan rotuporsaiden hiihtojoukkueessa 24-tunnin hiihtotapahtumassa.

Marjo Ristilä-Toikka

Karvoselle Pro Urheilu -palkinto

Viime Suvannon Seudussa kerrottiin 80 vuotta täyttäneen maratoonari Veikko Karvosen urheilu-urasta. Karvonen tarkoittaa, että hänelle ei ole myönnetty Pro Finlandia -mitalia, vaan Opetusministeriö on myöntänyt hänelle Pro Urheilu -palkinnon vuonna 2002. Sen yhteydessä hän sai 16 800 euron tunnustuksen merkittävästä urheilu-urastaan.

Onnittelemme vielä Turussa asuvaa, Sakkolan Petäjärveltä lähtöisin olevaa maailman parasta maratoonaria! Kuva: Petäjäveläkirjasta.

Petäjäveläkirjassa Karvosen tarina

Sakkolan Petäjärvestä valmistui vuoden 2004 lopussa kirja. Kyläkirjan antimiin kuuluu ainutlaatuinen osio maratoonari Veikko Karvosen urheilu-urasta, jonka hän on itse muistiin merkinnyt. Mukana on myös runsaasti valokuvia maratoonarin merkkihetkistä.

Petäjäveläkirjaa voi tilata Suvannon Seudun toimituksesta p. 040 730 2622. Kirjan hinta on 30 euroa + lähetyskulut.

VUOSIA TÄYTTÄNEITÄ

VUOSIA TÄYTTÄNEITÄ

Seuraava
Suvannon Seutu
ilmestyy toukokuussa
äitienpäiväksi.
Aineistojen on oltava
toimituksessa
pe 28.5. mennessä.

90 vuotta täytti 25.2.2006 Väinö Rämö Tampereella Veljeskodissa. Hän on lähtöisin Sakkolan Kiviniemestä Saviojalta.

60-vuotishääpäivä

Maija-Liisa ja Veikko Kallonen Lempäälästä, 60 vuotta avioliitossa 25.3.2006. Juhlat vietetty perhepiirissä.

Sisarukset tapasivat 47 vuoden jälkeen

Ida ja Hannes Jortikan lapset Mirja, Alli, Raili, Lauri Juhani ja Kari olivat ensimmäistä kertaa 47 vuoteen yhdessä Tampereella elokuussa 2005. Kari oli tuolloin vaimonsa kanssa lomailemassa Suomessa ja Juhani lensi myös viikonlopuksi Suomeen. Veljekset asuvat Australian Melbourne'ssa. Jortikan perheen kotipaikka oli Sakkolan Vilakkala.

- Asko Koponen.

90-vuotta täytti 8.3.2006 Lempi Maria Patja, o.s. Pekkanen. Hän on syntynyt Raudun Haapakylässä ja avioliiton myötä 1937 siirtyi Sakkolan Ha-paraisiin. Sodan jälkeen Lempi muutti Lempäälään, missä asuu edelleen.

Mummoa lämpimästi onnittelevat Eero, Kaarina, Niina, Kaj, Carl, Frans, Reetta, Pasi, Erkki ja Kati sekä sisko ja veljet perheineen että ystävät lähellä ja kaukana.

85 vuotta täytti 3.3.2006 Väinö Koponen Raumalla. Juhlaa vietettiin hänen kotonaan, yhdessä seitsemän lasta perheineen. Väinö on syntynyt Sakkolan Haitermaassa, vanhemmat August ja Anna-Mari Koponen. Väinön vaimo oli Laina, o.s. Pokkinen, Räisälän Särkisälöstä. Väinö, ammatiltaan kirvesmies, on muuttanut Raumalle 1946.

KUOLLEITA

Mirjam Pusa, o.s. Naskali, kuoli 25.1.2006 Herttoniemen sairaalassa Helsingissä. Hän oli syntynyt 6.8.1919 Sakkolan Lapinlahden kylässä Hilda ja Johannes Naskalin tyttäreksi.

Siunaus toimitettiin 9.2.2006 Hietaniemen kappelissa Helsingissä läheisten läsnä ollessa. Äitiä, mummoa ja isomummoa jäivät lämpimästi muistamaan lapset, lastenlapset ja lastenlastenlapset sekä muut sukulaiset ja ystävät.

"Soita tuuli, kerro ikäväämme. Uni hellä anna rakkaallemme." - Raili Pusa

Suvannon Seutu julkaisee joka numerosaan perheutisia: merkkipäivät, poisnukkuneet, valmistuneet, vihityt, hääpäivät, kastetut jne.

Laita tiedot toimitukseen, mutta muistathan kysyä asianosaisilta luvan tietojen julkaisemiseen. Toimituksella on oikeus muokata ja lyhentää lähetettyjä tekstejä.

Lauriloiset koolla

Lauri Taavetinpoika Lemmetin jälkeläiset kokoontuivat maaliskuun 11. päivänä Turussa Marttayhdistyksen huoneistossa tarinoimaan ja muutenkin tutustumaan toisiinsa. Laurin vanhin tytär Hanna eli Hannatäti olisi silloin täyttänyt 144 vuotta ja siitä kuukauden kuluttua kantaäiti Varpu Taavetintytär Jantunen eli Laurin vaimo täyttäisi 114. 165 vuotta.

Oli tosiaan juhlan aihetta. Mainittakoon, että Lauri oli syntynyt 1834 Sakkolan (Metsäpirtin) Labanaissa, josta avioituttuaan muutti Taavetti Jantusen vävyksi Joentaankylään. Paikalle oli

saapunut 29 henkilöä.

Saimme nauttia Salli Rastaksen ja Toini Lemmetin makoisasta lohikeitosta, karjalanpiirakoista ja pullakahveista. Allekirjoittanut sukututkijana esitteli suvun historiaa ja kertoi, että Laurille ja Hannalle on siunaantunut jälkeläisiä yli 80 perhettä ja Lemmettejä yli 700 perhettä.

Lauantai-iltapäivä sujui kaikin puolin raitoisasti vanhoja muistoja verestäen.

Parhaimmat kiitokset Sallille ja Toinille kestituksesta. Toivottavasti tapaamme ensi vuonnakin.

Pentti Warvas

YRJÖ JYLHÄN,
ILMARI PIMIÄN,
LAURI VIIDAN
runoja ostetaan
kohtuuhintaan.
Yhteydenotot:
Esko Karonen,
Runeberginkatu 33 A 37
00100 Helsinki
p. 09-498 578,
050 5900 804,
kesäkautena myös
03-55 700 71

**Pitäjämme
internetissä:**

www.sakkola.fi

www.metsapirtti.net

www.vuoksela-seura.fi

Metsäpirttiseura järjestää

8.4. Suvannon seudun sukututkijat Karjalatalon Galleriassa alkaen klo 14.00.

19.4. Taipaleen taistelijat vie-railevat tarinaillassa alkaen klo 18.00.

5-8.5. Talkoomatka Metsäpirttiin hautausmaata kunnostamaan.

9.-12.6. Talkoomatka Metsäpirttiin hautausmaata kunnostamaan.

30.6.-3.7. Pitäjäjuhlat Met-säpirttiin.

4.-6.8. Nuorisomatka Metsäpirttiin, nuorten matkat alennettuun hintaan.

Ilmoittautumiset matkoille ja tiedustelut: seuran sihteeri Ilmi Pesonen p. 09-694 6309.

Kannakselle/ Vuokselaan 2006

Vuoksela-Seuran
28. - 31.7.2006 matkaan sisältyy käynti Vuokselaan ja "KESÄPÄIVÄ KARJALASSA"-juhla Käkisalmen linnan pihalla.

Juhlan jälkeen Laatokalla laivaristeilyllä Konevitsaan ja Valamoon, joissa opastetut ohjelmaosiot.

Laivamatka jatkuu Pähkinälinnan linnoitus-saaren kautta Pietariin, josta lähdemme kotimatkalle.

Lisätietoja ja varauksia ottaa vastaan Taisto Virkki.

LÄHDE KEIJON MATKASSA KARJALAAN

KOTISEUTUMATKOJA kevät ja kesä 2006

05. - 08.5. KÄKISALMI - HIITOLA
15. - 17.5. PYHÄJÄRVI, MUSAKKA
03. - 06.6. PYHÄJÄRVI, MUSAKKA
21. - 23.6. ANTREA, VIIPURI
30.6 - 03.7. SORTAVALA, LAHDENPOHJA
02. - 5.7. KÄKISALMI, RÄISÄLÄ
07. - 10.7. LAHDENPOHJA, KÄKISALMI, TERIJOKI
19. - 22.8. PYHÄJÄRVI, MUSAKKA

Muita kevään ja kesän matkoja:

14. - 16.7. PIETARI 30.7 - 2.8. PETROSKOI

TERIJOKI - KRONSTADT - VIIPURI, kevät ja kesä 2006

19. - 21.5, 11. - 13.6, 26. - 28.6, 25. - 27.7, 11. - 13.8.
opastetut päiväretket

Järjestämme myös räätälöityjä kotiseutumatkoja edellä mainittujen lisäksi.

Soita ja kysy

Liikenne Ylikoski

Keijo Ylikoski

puh. 0400 - 8282 01, 040 - 5718 400, fax. 02 - 5789 111
PL 42 38700 KANKAANPÄÄ

Paukkujen sukuseura järjestää

29.6.-2.7.2006 sukumatkan

Karjalan kannakselle, Sakkolaan, Metsäpirttiin, Rautuun ja mahdollisesti ympäristökuntiin, mikäli jonkun juuret ovat sieltä. Ensimmäisen yön olemme Pietarissa.

Tavoitteena on järjestää kaikille mahdollisuus tutustua suvun entisiin asuinsijoihin. Lisäksi on tilaisuus osallistua 1.7.2006 metsäpirttiläisten pitäjäjuhlaan Mesäpirtissä.

Ohjelma määräytyy osanottajien toiveiden mukaan.

Matkalle voi ilmoittautua muitakin kuin Paukun sukuun kuuluvia, mutta matka tehdään Paukkujen ehdoilla.

Tiedustelut ja ilmoittautuminen sukutoimikunnan puheenjohtaja Hannu J. Pauku, Harjatie 5, 32210 LOIMAA, p. 02-7628152,
GSM 0500-741296,

E-mail. hannu.pauku@punkalaidun.fi

Myllytie 58, 37370 NARVA
p. (03) 373 7300, 0400 637 730
f. (03) 373 7430
info@vesilahdenliikenne.net

13. - 14.5.2006 TEATTERIMATKA SEINÄJOELLE, SOUND OF MUSIC

- Teatterilippu, illallinen, hotellimajoitus ym.
- Hinta 110 /hlö
- Ryhmäkerääjät: Hannu Turkinen ja Vesilahden Liikenne

18. - 21.5.2006 KIRVESMÄKIKERHON MATKA KARJALAAN

- Myös muut ovat tervetulleita mukaan.
- Ryhmäkerääjät: Aulis Ukkonen ja Airi Touru

25. - 28.5.2006 LEMPÄÄLÄ-OPISTO, MATKA VENÄJÄLLE

- Petroskoi ja Kizin saari
- Ryhmäkerääjät: Lempäälä Opisto

2. - 4.6.2006 MATKA SAKKOLAN HOVINKYLÄÄN

Ryhmäkerääjä: Soini Hartikainen

17. - 20.6.2006 KURIKAN JA PELTOSEN SUKUJEN MAT- KA SAKKOLAAN

- Ryhmäkerääjä: Sirpa Kurikka

26. - 29.6.2006 VESILAHDEN YLÄASTEEN OPPILASKUNNAN MATKA KARJALAAN

- Sakkola ja Terijoki
- Ryhmäkerääjä: Vesilahden yläasteen oppilaskunta, Tapani Pietilä

30.6. - 3.7.2006 METSÄPIRTTI-JUHLAT

- Sakkola ja Metsäpirtti
- Kirvesmäki-kerhon juhlatmatka, mutta myös muut tervetulleita mukaan
- Ryhmäkerääjä: Airi Touru ja Vesilahden Liikenne

1. - 4.7.2006 MATKA KANNAKSELLE

- Kohteita mm. Terijoki, Kronstadt, Kuolemanjärvi, Sakkola ja Käkisalmi
- Ryhmäkerääjät: Hannu Turkinen ja Vesilahden Liikenne

6. - 9.7.2006 VULLIN SUVUN MATKA SAKKOLAAN

- Ryhmäkerääjä: Pekka Vulli

10. - 14.7.2006 AUNUS JA AUNUKSEN KARJALA

- Ryhmäkerääjät: Vesilahden Liikenne ja Anneli Nurmi

17. - 20.7.2006 HAPARAISTEN NUORISOSEURAN MATKA SAKKOLAAN

- Meno- tai paluumatkalla risteily Saimaan kanavalla
- Ryhmäkerääjät: Harri Pajari ja Hannu Turkinen

27. - 30.7.2006 KESÄPÄIVÄ KARJALASSA

- Risteily Laatokalla ja juhla Käkisalmissa 29.7.
- Ryhmäkerääjät: Hannu Turkinen ja Lomalinja

6.8.2006 SAKKOLA-JUHLAT JUUPAJOELLA

- Vesilahden Liikenne järjestää bussikuljetuksen juhlille reittiä Vesilahti-Lempäälä-Tampere-Orivesi

10. - 13.8.2006 ÄÄNINEN - LAATOKKA - SUOMENLAHTI

- Ryhmäkerääjät: Vesilahden Liikenne ja Lomalinja

6. - 12.9.2006 KUOLAN JA KALOTIN RUSKALOISTO

- Ryhmäkerääjät: Vesilahden Liikenne ja Lomalinja

Sananparsia

Se on vanha kirko kuuloitos:
kell ei oo hevoista ni kävelköö
jalkasii. (Vuoksela).

Tulkuo koko tei suku sijapor-
saita myöte, a siitkeä ei hirvitä.
(Sakkola).

Eihä kukkoa jaksa kahta tehdä:
luvata ja täytteä. (Sakkola).
Ei ves yllepäin virttoa. (Metsä-
pirtti).

Humalaine käyp tien tarkkkoa.
(Sakkola).

Siin män eikä piisantkoa, sano
ukko ko rautaketjut järvie puotti.
(Räisälä).

Kauroil se hevojne kii otettoa, mut
rauvat suus ajettoa. (Metäpirtti).

Aili Maria – sotalesken elämäntarina kirjaksi

Tammikuun 28. päivä 2006 jul-
kistettiin Hämeenkoskella
Aino Tuloiselan kirjoittama
kirja nimeltä Aili Maria. Kirjan
nimihenkilö Aili Sulosaari, o.s. Pu-
lakka, on syntynyt Vpl. Pyhäjärven
Noitermaassa v. 1917. Vuodesta
1941 hänen kotipaikkanaan on ollut
Hämeenkoski, entinen Koski Hl.

Aili Sulosaaren juuret yltävät
myös Suvannon seuduille, sillä
hän on mummonsä, isänäiti, oli
Vuokselan Hirvisaaren Karosia.
Isän isovanhemmat, Pekka ja Maria
Pulakka, olivat tulleet aikanaan
Pyhäjärvelle Sakkolasta, Maria
Karholan Kurikkalasta ja Pekka
Ojanimestä.

Aili-Maria -kirjan julkistamisti-
laisuudessa oli runsaasti osallistujia
ja siitä muodostui ohjelmineen ja
tarjoiluineen mieleenpainuva juh-
lahetki. Kirjaa esitellessään Aino
Tuloisela kertoi, että heillä on Aili
Sulosaaren kanssa ollut yhteistä
historiaa 50 vuotta. Kuunnelles-
saan vuosikymmenten aikana Ailin
kerrontaa elämänsä vaiheista, hän

”Siinä on paljon tummia
sävyjä, mutta toki sieltä
löytyy kirkkaita ja
valoisiakin värejä.”

kerran sanoi: ”Sinusta saisi romaanin”.
Siihen Aili oli vastannut välittömään
tapaansa: ”Senkös kirjoitat!”.

Nyt tämä kirjoittamista harrastanut
ja aiemminkin elämäkertakirjan jul-
kaissut eläkkeellä oleva maalaistalon
emäntä on saanut hänelle mieluisan
työn valmiiksi. Esittelypuheessaan
kirjantekijä mainitsi vielä:

– Olen saanut olla Ailin tunteiden
tulkki. Hän on antanut loimet ja kuteen,
niistä olen saanut tehdä kankaan. Aililla
on hämmästyttävän hyvä muisti, kiitteli
kirjantekijä.

Kirjan luettuani voin vakuuttaa, että
työ on onnistunut. ”Kangas” on napak-
kaa tekoa. Kirja on hyvin jäsennetty
ja helposti luettava. Siinä on paljon
tummia sävyjä, sillä Ailin elämässä on
ollut lapsuudesta lähtien suuria mur-
heita, mutta toki sieltä löytyy kirkkaita
ja valoisiakin värejä. Mielestäni kirja

kannattaisi tulla laajemminkin tunne-
tuksi, onhan siinä ruohonjuuritason
näkökulman isänmaan historiaan ja
samalla vaikuttava kertomus kaikesta
siitä, mitä sotalleski on joutunut elämänsä-
sään kokemaan.

Hämeenkosken kunnanjohtaja Kari
Mustonen mainitsi julkistamistilaisuus-
den puheenvuorossaan, kuinka hän pit-
käaikaisen tuntemuksensa perusteella
voi sanoa, että Aili on kirjan arvoinen.
Hänessä on suomalaista sisua ja karja-
laista, vastoinikäymisiä pelkäämätöntä
elämänmyönteisyyttä.

Kirjan kansikuvan on suunnitellut
Anni-Helena Ranta, lukion äidinkie-
len lehtori Helsingistä. Hän on myös
tarkistanut kirjan kieliä.

Aili-Maria -kirjaa myy Kosken Kirja-
kauppa Hämeenkoskella. Kirjan hinta
on 25 euroa ja sitä on postitse saatavana
osoitteesta

Aino Tuloisela
Lammintie 104,
16800 Hämeenkoski
p. 03- 7641 782

Anna-Liisa Heikkilä

KANNAKSEN KAUNISTA JA KARUA HISTORIAA

Tilaa nyt lahjaksi itsellesi ja muille historiankirjojamme muovikantisina näköispainoksina edullisesti :

”Hovinkylä 1911 – 1991”, kertomuksia ja valokuvia Sakkolan
nuorimmasta kylästä, nyt 240 sivua, joista uusia, ennen
julkaisemattomia 80 sivua. Hinta 35,- euroa + pk.

”Hovinkylä 1911 – 2001”, tehty kylän 90-vuotis juhlakirjaksi,
sekä Petäjäjärven hovin, ja koko eteläisen Kannaksen
lahjoitusmaatalonpoikien kunniaksi. Hinta 35,- euroa + pk.

Hovinkylä – Ojaniemi 1924 – 2004”, tehty samana vuonna
aloittaneiden yhteisen kansakoulupiirin ja Petäjäjärven
emäntäkoulun 80-vuotisen historian muistoksi. Lähes 400 sivua,
tietoja yli tuhannesta kannakselaisesta, kymmenistä suvuista ja
taloista ja satoja valokuvia tai karttoja. Hinta 40,- euroa + pk.

”Suvannon laaksoa ennen ja nyt”, postikortteja kotiseudun
kauneimmista maisemista. Hinta 3,- euroa + pk 8 kappaleen
erissä, joko kaikki erilaisia tai vain haluttuja kohteita.

Tilauksia toivomme
puhelimella tai kirjeellä :

Meeri Häkkinen
p.(09) 8011381,
Katajatie 8,
02360 Espoo.

Soini Hartikainen
p.(03) 6751482,
Jähkyentie 66,
14700 Hauho.

SUVANNON SEUTU

Suvannon ympäristön kotiseutulehti vuodesta 1957. Ilmestyy 8 kertaa vuodessa.

Toimitus: Suvannon Seutu,
Rautasemantie 375,
37500 Lempäälä

Päätoimittaja

Marjo Ristilä-Toikka, Lempäälä
Puhelin 040 730 2622
tai (03) 374 8 448 iltaisin
marjo.ristila-toikka@kolumbus.fi

Metsäpirtin yhdyshenkilö

Ilmi Pesonen,
puh. 09-694 6309 tai 040730 6166
ilmi.pesonen@welho.com

Vuokselan yhdyshenkilö

Taisto Virkki, Tampere
p. 03 - 363 1750, 0400-576722
taisto.virkki@luukku.com

Toimituskunta

Esko Kallonen, Eero Koppanen,
Ritva Koski, Juha Kuisma,
Hannu Paukku, Aila Alanen,
Ilmi Pesonen, Taisto Virkki

Tilaushinta 20 euroa/vuosikerta.

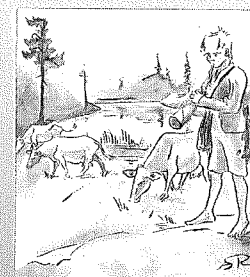
Ilmoitushinnat 0,20 euroa
palstamillimetri (+alv 22%)

Julkaisija: Sakkola-Säätiö **Kirjapaino:** Koski-Print, Valkeakoski

PETÄJÄRVI

Sakkolan pitäjässä
Karjalan kannaksella

Petäjäjärven kylän elämää

Tilaa nyt lahjaksi

Petäjäjärvi-kirja!

30 euroa kpl + postikulut.
430 sivua, 270 valokuvaa!

Tilaukset:

Marjo Ristilä-Toikka
p. 040- 730 2622
Teuvo Kuparinen
p. 09-801 5617
Yrjö Raaska p. 03- 3739 541
Ritva Koski p. 03- 3739 728

Putkiliike

P. Nuora Ky

37560 KULJU

Puh. 367 6100

SEURAAVA SUVANNON
SEUTU ILMESTYY
MAALIS-HUHTIKUUN
TAITTEESSA

Tilaukuponki SUVANNON SEUDULLE

Tilaan pitäjälehti Suvannon Seudun, vuosikerta 20 euroa! Loppuvuoden numerot 3-8, 15 euroa.

Nimi:

Osoite:

Lahjatilauksen saaja:

Palautetaan osoitteella: Suvannon Seutu, Rautasemantie 375, 37550 Lempäälä.
Tai tilaa sähköpostitse: marjo.ristila-toikka@kolumbus.fi

SAKKOLA-SÄÄTIÖ

Hannu Turkkinen,
hallituksen puheenjohtaja,
Turkkisentie 12, 37550 Lempäälä,
puhelin 040-5814398 tai 03-3752525
hannu.turkkinen@kotiportti.fi

Aaro Viskari, varapuheenjohtaja
Helsingintie 32, 37560 Lempäälä,
p. 03-3676 190, 0400-836656

Matti Naskali, sihteeri,
Rautaranta 8, 28400 Ulvila,
p. 02-538 0855, 0500-721902
matti.naskali@mknpalv.inet.fi

VALTUUSKUNTA

Hannu J. Paukku, puheenjohtaja,
Harjatie 5, 32210 Loimaa
p. 02- 762 8152, 0500-741296
hannu.paukku@punkalaidun.fi

Esko Kallonen, varapuheenjohtaja
Kukkolantie 4, 37560 Lempäälä
p. 03- 3676603, 040-5540747

SAKKOLA-SEURA

Risto Rantakari, puheenjohtaja
Haapaniemenkatu 16 A
00530 Helsinki p. 09- 7108 46

HOVINKYLÄSEURA

Soini Hartikainen, puheenjohtaja
Jähkyentie 66, 14700 Hauho
soini.h@surfeu.fi
p. 03 -675 1482, 0400 -207 844

METSÄPIRTTI SEURA RY

Kalevi Hyytiä, puheenjohtaja
Norppakuja 6A, 01480 Vantaa
p. 04050 22750
kalevi.hyytia@metsapirtti.net

Kimmo Laulajainen, varapj
Kaarikuja 1 A 3, 00940 Helsinki
p. 09-304 854, 040534 5062

Ilmi Pesonen, sihteeri
Porslahdentie 10 A 13,
00960 Helsinki
p. 09-694 6309, 040730 6166
ilmi.pesonen@welho.com

METSÄPIRTTIKERHOT:

TAMPEREEN METSÄPIRTTIKERHO

Helka Korpela
Kalevan puistotie 13 C 58
33500 Tampere
p. 040565 0905
helka.korpela@kolumbus.fi

ETELÄ-POHJANMAA

Esko Lylander
Mustikkatie 1, 66400 Laihia
p. 06-4771300, 050599 7720
Mauno Hämäläinen
Vaasantie 270, 61600 Jalasjärvi
p.06-456 0482, 040527 4960

UUSIKAUPUNKI

Anneli Virtanen
Pappilankuja 15, 23600 Kalanti

Hynnä Tauno
Kurkipolku
37550 LEMPÄÄLÄ

TURKU

Erkki Hiltunen, puheenjohtaja
Kerttulinkatu 20 C 38 , 20520 Turku
puh.0505908803
Niilo Kiiski, sihteeri
Tennaritie 7, 21200 Raisio
puh. 02-4383167 tai 0503575767

METSÄPIRTTI- JÄRJESTÖT TMK

Ossi Tuokko, puheenjohtaja,
Alaverstaanraitti 6 F 106,
33100 Tampere p. 0407542738

KIRVESMÄKI KERHO RY

Aulis Ukkonen
Tunnelitie 6 A 17
02700 Kauniainen
p. 09-505 1897, 0400 522854

METSÄPIRTTI ARKISTO

Mynämäen kirjasto
Yhteyshenkilöt:
Kari Ahtiainen p. 0445843107
Markku Lemmetti
02-4310956, 050-5119720
marku2@saunalahti.fi

VUOKSELA-SEURA ry

Taisto Virkki, puheenjohtaja
Paununkatu 24, 33700 Tampere
taisto.virkki@luukku.com
p. 03 - 363 1750, 0400-576722

Laila Saario, sihteeri
Rauduskoivunkuja 6, 36600 Pälkäne
taistosaario@netti.fi
p. 03- 534 3240, 040-586 0691

Sukututkimusasiat

Pentti Warvas,
Tervatie 25, 03100 Nummela
pentti.warvas@dnainternet.net
p. 019 - 334 606

Internet-asiat (vuoksela-seura.fi)

Timo Broman, Kurkelantie 619
25460 Toija
timo.broman@kisko.salonseutu.fi
p. 02 - 739 8419, 050 - 3335152

PITÄJÄMME INTERNETISSÄ

www.vuoksela-seura.fi

www.sakkola.fi

www.metsapirtti.net

SUVANNON SEUTU

Sakkolan, Metsäpirtin ja Vuoksenan pitäjälehti,
ilmestyy 8 kertaa vuodessa, vuosikerta 20 euroa.